

KUST POSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 4 2008 årgång 70

Utges av KA 2:s Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare: OLLE MELIN
Adress: Författarevägen, 9 371 63 LYCKEBY
Telefon: 0455- 239 64
E-post: omelin@telia.com

Layout: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18

Tryckeri: Tryck & Reklam i Karlskrona AB

Omslagsbild:

*Sjövärnskårens Hiorten
för fulla segel på
Yttre Redden
Foto Ingmar Elofsson*

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Per Engkvist
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Peter Glimvall
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455 - 866 22 (v sekr)
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 125 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Postgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att
sätta in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KUSTPOSTEN går mot sitt slut

Det är med ett mycket stort vemod jag närmar mig datorns tangentbord för att skriva dessa rader. Det ser nämligen ut som Kamratföreningens livsnerv, Kustposten i varje fall som papperstidning går mot sitt slut.

Vi har sedan starten för 70 år sedan haft stöd från Försvarsmakten med att trycka och ge ut tidningen. Nu har vi fått besked från Marinbasen, att detta stöd upphör från och med årsskiftet.

Vi har i styrelsen diskuterat alternativ för att själva finansiera utgivningen. Men vi ser för närvarande inga realistiska alternativ.

Om vi själva skall stå för tryck- och portokostnader i fortsättningen innebär det att vi antingen får fyrdubbla nuvarande medlemsavgifter eller försöka få in annonsintäkter, som täcker kostnaderna. Vi ser för närvarande inget av de två alternativen som realistiska. Ökningen av medlemsavgiften innebär förmodligen, att vi tappas medlemmar och således måste öka avgiften ytterligare för de kvarvarande. När det gäller annonsalternativet har vi ingen i styrelsen eller redak-

tionskommittén, som har möjlighet att åta sig den uppgiften.

Det tredje alternativet, som vi diskuterat och arbetar vidare med, är att starta en hemsida på nätet för föreningen och i anslutning till den ge ut tidningen som en nedladdningsbar pdf-fil. Vi undersöker också just nu möjligheten att engagera en webb-redaktör. Nuvarande redaktör Olle Melin och "layoutaren" Dag Åshage har då lovat att även fortsättningsvis producera tidningen.

Har Du andra förslag eller idéer hör gärna av Dig till undertecknad. Vi i styrelsen är öppna för alla förslag.

Vi ses nästa gång i början av mars. Då avhålls årsmötet på Sjöofficersmässen, men innan dess skall vi fira jul och nyår.

En God Jul och Ett Gott Nytt År önskar vi från styrelsen alla våra medlemmar!

Kustposten upphör i sin nuvarande form

Tyvärr kan det numret av Kustposten, Du nu har i Din hand vara det sista. Överbefälhavaren har beslutat att dra in alla förbandstidningar och samtidigt med detta även dra in stödet till kamratföreningars tidning.

Om föreningen skall fortsätta ge ut tidningen i sin nuvarande form, skulle detta innebära en avsevärd höjning av medlemsavgiften. Det är heller inte möjligt att begränsa antalet nummer per år, eftersom fyra nummer eller flera innebär momsbefrielse.

Det har också diskuterats att via annonser få in tillräckligt med pengar, men detta är ett näst intill omöjligt koncept, eftersom upplagan är begränsad till cirka 650 exemplar.

Styrelsen överväger nu att ge ut tidningen som nättidning, men detta är också ett osäkert kapitel, eftersom föreningen inte har tillgång till uppgifter, hur många medlemmar, som har tillgång till internet.

På nyåret och i god tid före årsmötet avser Styrelsen att gå ut med information om fortsättningen.

Därför vill vi redaktörer tacka för oss. Vi har nu arbetat med tidningen sedan nr 3 1992 och det innebär sammanlagt 66 nummer.

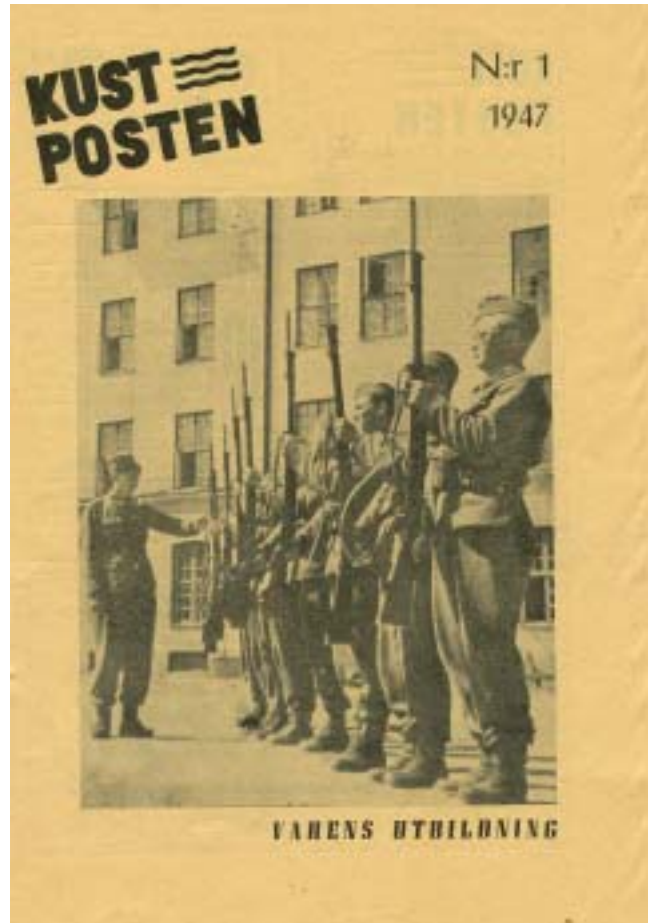
Ett stort tack till alla, som på något sätt bidragit med texter och foton!

Olle Melin

Dag Åshage

Lite tillbakablickar sedan det första numret 1936

I år är det 71 år sedan Kamratföreningens första tidning kom ut. Ja, den hette inte då Kustposten utan helt enkelt Medlemsblad för KA 2 Kamratförening. Under de första åren kom tidningen ut med 2 nummer 1937, 1 nummer 1938 och 4 nummer 1939. Från och med nr 2 detta år var tidningen gemensam för KA 2 Kamratförening och regementet KA 2 med KA 2 förströelse-detalj som ansvarig för tidningen.

Under 1940 kom tidningen ut med inte mindre än 28 nummer och detta har sin förklaring i, att beredskapen kanske var som intensivast just då, framför allt efter tyskarnas ockupation av Danmark och Norge. Fr.o.m. nr 12 detta år har namnet Kustposten etablerats och tidningen får sitt nuvarande utseende, även om förstasidans färg varierar.

Åren 1941 - 1943 är tidningen gemensam för KA 2 och KA 3 och respektive regementes kamratförening. 1941 kommer 14 nummer, 1942 kommer 16 och 1943 10.

1944 är Kustposten ett organ enbart för KA 2 och dess kamratförening och samma är förhållandet för 1945. 10 respektive 5 nummer utkommer.

Efter kriget blir Kustposten ett renodlat organ för KA 2 Kamratförening och fr.o.m. 1948 har tidningen det utseende den har i dag.

Åren 1946 - 1972 kommer Kustposten ut med endast ett nummer per år och detta kommer alltid inför årsmötet i juni

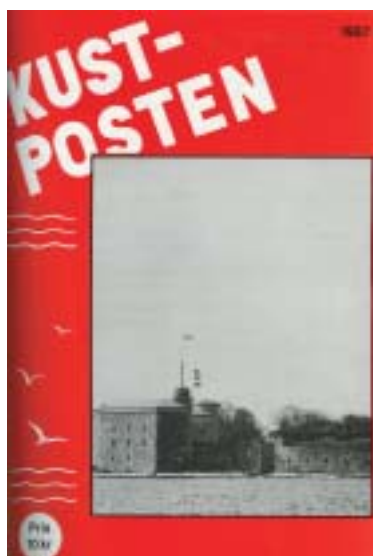

1973 – 1987 ökas utgivningen till 2 nummer per år, ett i juni och ett till jul.

Från 1988 utges Kustposten med 4 nummer per år i mars, juni, september och december.

Från start fram till slutet av 1980-talet förekommer annonser i stor utsträckning. Vi ser en kraftig nedgång under 1980-talet och i dag är annonserna helt borta.

Ett stort antal redaktörer har genom åren verkat i tidningen. Från 1946 till och med 1963 var redaktörsjobbet en del av regementsadjutantens arbetsuppgifter.

Så här ser redaktörslängden ut:

1937 – 1939 Sture Lindahl, Carl Holmberg (red på Blekinge Läns Tidning) och flaggkorpral Gerbro

1940 Finn Svenonius, flaggkorpral och sedermera fänrik, som var chef för KA 2 förströelsedetalj

1941 – 1942 Furir Olle Ekström vid förströelsedetaljen

1943 Värnpliktige Nyquist vid förströelsedetaljen

1944 – 1945 var ett stort antal redaktörer inblandade, nämligen korpralerna S Mattsson och Arvid Höglund, den sista redaktör vid Sydöstran, värnpliktige Hogestad och Hultman. Furiren Olle Ekström återkommer i slutet av 1945 och fungerar även 1946.

Så följer ett antal regementsadjutanter, nämligen

1947 – 1949 Hans Blenner

1950 Arne Widner (regementsstabschef)

1951 - 1952 Bertil Runberg

1953 Sture Lindberg

1954 – 1955 Björn Magnusson

1956 – 1957 Arne Lundell

1958 återkommer av någon anledning

värnpliktige Ingemar Hultman (felskrift?)

1959 Lars Hansson (sedermera regementschef)

1960 Per-Christian Bohlin

1961 Pererik Lindahl

1962 Svante Kristensson

1963 Rolf Sahlén

1964 tillträdde Bengt Jacobsson och han behöll jobbet t.o.m. nr 2 1992, ett oslagbart rekord.

Sedan nr 3 1992 har undertecknad fungerat som redaktör med Dag Åshage som ansvarig för den grafiska formgivningen och layouten.

Olle Melin

Kamratföreningens höstmöte

Kamratföreningens höstmöte ägde rum på Sjöofficersmässen den 6 november med ett 50-tal deltagare.

Klubbmästaren Lars Iger hade tillsammans med personalen på mässen ordnat en riktig krigarmiddag enligt välkänt recept.

Efter middagen roade oss Ingmar Elofsson med historien om Blekinges järnvägar och hans föredrag avslutades med, att vi med hjälp av bilder företog en nostalgisk resa med Östra Blekinge järnväg från Karlskrona norra till Torsås.

Ingmar, som är pensionerad sjöofficer, har efter pensionen ägnat stor del av sin tid åt järnvägar och bl.a. fungerat som informatör åt Banverket. Han hade många uppgifter att lösa i samband med elektrifieringen av Blekinge kustbanor.

Bildserien från höstmötet får tala för sig själv.

Olle Melin

Ordförande Per Engkvist presenterar kvällens föredragshållare Ingmar Elofsson nedan

Vi ser bland andra Ingmar Elofsson, Kent Alritzson, Nils-Olof Andreasson, Lennart Nilsson och Göran Göransson

Foto: Olle Melin

Närmast: Per Engkvist, Åke Jeansson, Evert Carlsson samt Birgit och Klas Freij

Per Nordgren, Uno Thordstein, Roland Johannesson, Christer Holgersson m.fl.

Lunds biskop på blekingevisit(ation)

Biskopen i Lunds stift, Antje Jackelén, visiterade Karlskrona - Ronneby kontrakt 8 – 11 oktober. Det handlade inte om visitation i gammal stil med förhör, kontroller och mycket annat.

Nej, här handlade det om att samtala med anställda och förtroendevalda i kontraktets församlingar och pastorat. Samtalen handlade om kyrkans framtid ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Första dagen avslutade med mässa i Kungl Amiralitetskyrkan, Ulrica Pia, där kontraktets alla kyrkoherdar medverkade och där biskopen predikade. Självklart medverkade Marinens Musikkår och Vänföreningen passade på att samla ytterligare namn för kårens bevarande. Den marina prägeln i Ulrica Pia markerades av fanvakter från KA 2 Kamratförening och Flottans Män, Karlskrona.

Dag två var i stort ägnad de marina enheterna i Karlskrona. Här var marinbaschefen Ola Truedsson värd och han gjorde också en fyllig redovisning om verksamheten. Besök

gjordes vid Sjöstridsskolan, 3.sjöstridsflottiljen, 1.ubåtsflottiljen och Marinens Musikkår. Undertecknad hade fått förtroendet att presentera Karlskrona och flottans historia.

En visitation av det slag, som biskopen nu genomförde, skiljde sig markant från tidigare visitationer av hennes företrädare. Biskopens framträdande präglades av saklighet och förmåga att få åhörarna att lyssna.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Klart för besök på ubåt

Marinens Musikkår spelar vid mässan i Ulrica Pia.

Procession

Nattvard i Ulrica Pia. Biskopen och

Fika i Mönstersalen

Jag går i pension

När jag nu står inför min avslutning som musikinspektör i Försvarmakten, så är det med blandade känslor jag ”går av”. Jag är glad och tacksam för allt arbete och alla upplevelser, men känner stark oro för framtiden, då det gäller vår militärmusik i Sverige.

Med perspektiv på de senaste 25 åren så måste jag konstatera, att vår svenska militärmusik ”återetablerats” efter den osäkra profil och sviktande kvalitetssäkring, som rådde under åren kring 1970-85. Denna återuppbyggnad beror på engagerade personer, som tror och trott på militärmusikens egenvärde, kraft och profil. Dessa personer finns och har funnits i olika läger, t.ex. bland politiker, militära chefspersoner, officerare, musikhögskolor, fritidsmusiker, dirigenter, hemvärnsmusiker, musikungdomar, värnpliktiga, skribenter, debattörer, musiklyssnare, kompositörer och yrkesmusiker. Listan kan göras ännu längre. Idag finns samma stöd och förväntan, som jag och vi alla upplevt genom dessa år.

Men hotet om reduktion, avknoppning och till och med försvinnande är i dessa dagar stor.

Det stora hotet mot en fortsatt levande svensk militärmusik med kvalitativ och bred effekt är uppfattningen, att militärmusik (svensk försvarsmusik) endast har sitt berättigande och plats i Stockholm för att utgöra ett inslag i statsceremoniell och som del av turistnäringen i just huvudstaden.

Militärmusiken var en gång ”folkets musik”. Det var före skvalmusikens, skivproduktionens och TV-musikens nästintill totala dominans i den normala/vanliga människans närförhållande till musik. Idag saknas hos många upplevelsen av levande musik förmedlad av ”live-musiker” med akustiska instrument. Musikkåren i Försvarmakten är levande ensembler med, som hos Marinens Musikkår, kompetenta musiker med stor genrebredd och vilja att möta den mottaglige lyssnaren. Har samhället, Försvarmakten och kulturlivet råd att begränsa, ja rent av ta bort, denna resurs? Där militärmusiken är profilerad samt syns och hörs. Där kan man fortfarande tala om ”folkets musik”.

Torgny Hanson

Fortcheffsmöte på Kungsholmen

En traditionella träffen mellan nuvarande och tidigare fortchefer på Kungsholmen ägde i år rum den 16 maj.

Tyvärr kan man ju inte längre kombinera träffen med den tidigare traditionella trädplanteringen av de träd eller buskar långresefartyget haft med sig hem från främmande breddgrader. Hur det blir med förnyelsen i framtiden av detta, är idag ett oskrivet blad.

Vid träffen deltog 15 f.d. eller nuvarande fortchefer av 22 möjliga.

Olle Melin

På bilden syns:

Nedre raden från vänster. Dåvarande fortchefen Bo Arnesson, Roland Hultgren, Sven Norberg och Rolf Lindén

Mellersta raden: Åke Jeansson, Klas Lewin, Urban Sobeus, Birger Werner och tillträdande Peter Glimvall

Övre raden: Fredrik Hansson, Carl-Johan Andersson, Günter Villman, Krister Wictorsson, Per Engkvist och Patrik Schwartz

Foto: Fredrik Johansson

Nytt gradsystem i försvarsmakten

Fredagen den 24 oktober tog ÖB beslut om formerna för gradsystemet i det nya tvåbefälssystemet. Från och med den 1 januari 2009 är officerare indelade i två olika gradsystem.

Det nya gradsystemet är en konsekvens av tvåbefälssystemet med olika utbildningsinriktningar för officerare och specialistofficerare, som har införts. Det har varit oklart, vilken grad som en specialistofficer ska ges efter examen, liksom hur det ser ut längre fram i karriären. Beslutet tydliggör detta. Officerare (OF) och övriga grader (OR) är det, som ska gälla inom Försvarsmakten.

Övriga grader/Other Ranks (OR)

De övriga graderna (Other Ranks) omfattar både soldater och specialistofficerare. Titlarna i det nya gradsystemet ska i största utsträckning harmonisera med andra nationers gradsystem. Den svenska beteckningen furir har därför fått stryka på foten till förmån för sergeant. För övriga beteckningar, se tabellen.

Elever vid grundläggande officersutbildning får i det nya systemet benämningen kadett och OR-grad 3-5. Graden varierar beroende på, var i utbildningen eleven befinner sig.

Inget tvång

Under de närmaste åren kommer antalet OR-befattningar i Försvarsmakten vara fler än antalet specialistofficerare. Dessa befattningar kommer därför att besättas av taktiska officerare. Men det innebär inte, att officerare kommer att tvingas byta grad.

Byten mellan gradsystem kan dock ske på frivillig basis.

En viktig del i det nya personalförsörjningssystemet är, att befordran till en ny grad förutsätter en ledig befattning samt att individen har den kompetens, som efterfrågas i befattningen.

Även de civilanställdas befattningar kommer att nivågrupperas efter utbildningsnivå i två motsvarande system, CF och CR och ska vara direkt jämförbara med de militära motsvarigheterna.

En konsekvens av beslutet är, att uniformsreglementet måste omarbetas.

Tjänstegrader och gradbeteckningar för OR				
Soldater och gruppbefäl:				
Nivå	Armén	Flottan	Amfibiekåren	Flygvapnet
OR 1	menig (försvargrensbecken)	menig (subbrigadsgränstjänst) (armé)	menig (vicsenliga becken)	menig (försvargrensbecken)
OR 2	menig 1kl (försvargrensbecken + 1-4 ströck), ett ströck/år	menig 1kl (subbrigadsgränstjänst) (armé) + 1-4 ströck, ett ströck/år	menig 1kl (vicsenliga becken) + 1-4 ströck, ett ströck/år	menig 1kl (försvargrensbecken) + 1-4 ströck, ett ströck/år
OR 3	vicekorpral (försvargrensbecken + 1 vinst)	vicekorpral (subbrigadsgränstjänst) + 1 vinst (armé)	vicekorpral (vicsenliga becken) + 1 vinst	vicekorpral (försvargrensbecken) + 1 vinst
OR 4	korpral (försvargrensbecken + 2 vinster)	korpral (subbrigadsgränstjänst) + 2 vinster (armé)	korpral (vicsenliga becken) + 2 vinster	korpral (försvargrensbecken) + 2 vinster
OR 5	sergeant (försvargrensbecken + 3 vinster)	sergeant (subbrigadsgränstjänst) + 3 vinster (armé)	sergeant (vicsenliga becken) + 3 vinster	sergeant (försvargrensbecken) + 3 vinster
Specialistofficerare:				
OR 6 (SCU-kadett)	1:e sergeant (försvargrensbecken + 1 skärnings) (armé)	1:e styrman, 1:e konstapel, 1:e maskinist (flyskrotan) (armé) + 1 galon	1:e sergeant (vicsenliga becken) + 1 galon	1:e sergeant (försvargrensbecken) + 1 skärnings + 1 galon
OR 7 (SCU-kadett)	flaggvaktare (försvargrensbecken + 2 skärnings) (armé)	flaggstyrmästare, flaggkonstapel, flaggmåskinist (flyskrotan) (armé) + 2 galoner	flaggvaktare (vicsenliga becken) + 2 galoner	flaggvaktare (försvargrensbecken) + 2 skärnings + 2 galoner
OR 8 (SCU-kadett)	förvaltare (försvargrensbecken + 3 skärnings) (armé)	förvaltare (flyskrotan) (armé) + 3 galoner	förvaltare (vicsenliga becken) + 3 galoner	förvaltare (försvargrensbecken) + 3 skärnings + 3 galoner
OR 9 (SCU-kadett och urval)	regements-/flottiljförvaltare (försvargrensbecken + 3 skärnings) + 1 vinst	regements-/flottiljförvaltare (försvargrensbecken) (armé) + 3 galoner	regements-/flottiljförvaltare (vicsenliga becken) + 3 galoner	regements-/flottiljförvaltare (försvargrensbecken) + 3 skärnings + 3 galoner

Tjänsteställning	OR (Övriga grader - specialistofficerare och soldater)
OF (Officersgrader)	
OF 9 (General, Amiral)	
OF 8 (Generalkjntant, viceamiral)	
OF 7 (Generalmajor, konteramiral)	
OF 6 (Brigadgeneral, flottiamiral)	
OF 5 (överste, kommandör)	
OF 4 (överstelöjtnant, kommandörkapten)	
OF 3 (major, örlogskapten)	OR 9 Regements-/Flottiljförvaltare
OF 2 (kapten)	OR 8 (förvaltare)
OF 1(kjntant)	OR 7 (flaggvaktare, flaggstyrmästare, flaggkonstapel, flaggmåskinist)
OF 1 (flank)	OR 6 (1:e sergeant, 1:e styrman, 1:e konstapel, 1:e maskinist), OR 5 (sergeant), OR 4 (korpral), OR 3 (vicekorpral), OR 2 (menig 1kl), OR 1 (menig)

Förändringar på Gräsvik

Här är några bilder från KA 2 gamla kasernområde Gräsvik.

Anläggandet av Gräsvik var en del av 1901 års härordning, som innebar indelningsverkets avskaffande och flyttning av regementena från exercishedar in i garnisonsstäderna.

Gräsvik byggdes för Kungl. Karlskrona grenadjärregemente, I 7, som var en sammanslagning av Smålands grenadjärbataljon, I 7, i Eksjö och Blekinge bataljon, I 30, på Bredåkra hed. Grenadjärkåren var ett indelt regemente medan Blekinge bataljon var ett bevärringsregemente för Blekinge Läns beväring.

Successivt med start 1902 påbörjades en omfattande nybyggnadsverksamhet, samtidigt som byggnader flyttades från olika lägerplatser. På Gräsvik kom således att rymmas byggnader från Bredåkra, Kronobergshed och Skillingaryd.

Karlskrona grenadjärregemente lades ned den 31 december 1927, varefter en bataljon ur Kronobergs regemente, I 11K, tog Gräsvik i besittning. Bataljonen drogs in den 30 september 1939 och Gräsvik användes sedan under den förstärkta försvarsberedskapen som förläggning för landstorm och som återhämtningsplats för kustartilleriets rörliga enheter.

I augusti 1943 flyttade KA 2 in på området, efter att tidigare haft kasernerna på Vallgatan som sitt hem.

Den 23 oktober 1981 halades örlogsflaggan på Gräsvik för sista gången och Karlskrona kommun tog över.

På Gräsvik etablerades Blekinge Tekniska Högskola, Telenor och mycken annan verksamhet.

Området är i dag så gott som fullbyggt och sjuder av liv.

Inför en förestående utbyggnad har några av de sista byggnaderna från den militära perioden rivits.

De byggnader, som finns på bilderna, är dels Byggnad 32, som kallades proviantmagasinet och som flyttades till Gräsvik från Kronobergshed 1923. Under BK/KA 2-tiden användes det just som proviantmagasin, bl.a. för de mobiliseringslivsmedel, som skulle omsättas.

Den andra byggnaden är Badhuset från 1905 och som fungerade som sådant ända fram till 1981. I övervakningen fanns från början en lägenhet, men denna gjordes om till expedition för Fortifikationskompaniet omkring 1970.

På den tredje bilden syns Villa Oscar, tidigare Underofficersmässen, som flyttades från Bredåkra 1905. Denna byggnad är numera tillbyggd såväl åt norr som åt söder.

Olle Melin

Foto: Olle Melin Dag Åshage

Sveriges längsta träränna

Sveriges längsta träränna, 80,5 meter har tagits i bruk vid Inventarienkammare 2 på Lindholmen. Husets stuprännor ansluts till rännan för att leda av regnvatten m.m.

Det är snickarna i den kulturhistoriska gruppen vid Fortifikationsverket, Bengt Johnsson och Sven-Gunnar Olsson som svarat för tillverkningen.

Vidare har de bytt pelare och underlag för pelare inne i kammaren, vilka i vissa fall var hårt angripna av röta. För att kunna utföra arbetet och komma åt pelarna fick man i princip lyfta delar av huset med kättingtäljor, ett omfattande och tidsödande arbete.

Pelarna skulle sedan återställas och fästas in i underlaget, som det

ursprungligen var gjort i detta gamla K-märkta hus från 1820-talet

Det är alltid en glädje att se de fina arbeten, som denna arbetsgrupp utför på alla de byggnadsklenoder som rymts i Örlogshamnen.

Grattis till ett fint jobb!

Olle Melin

Rännan från öster

Foto: Olle Melin

Pelare på nya syllar

Sven-Gunnar Olsson och Bengt Johnsson

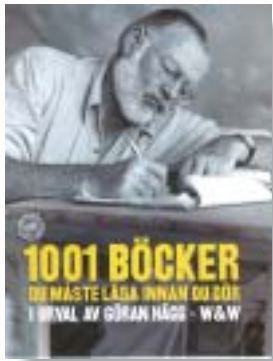

*God jul och Gott Nytt År
önskar vi i redaktionen*

Nya böcker

**Bokpresentatör:
Olle Melin**

1001 böcker du måste läsa

Det här är en verklig tegelsten. Göran Hägg, författare, debattör, Tv-profil m.m. har valt ut 1000 böcker, som man bör läsa innan man dör. De 1001:e är själva läsanvisningen. Här blandas äventyrsböcker, barnböcker, karaktärsromaner m.fl. och samtliga presenteras på ett mycket smakfullt sätt. Den här boken ska användas som uppslagsbok och den ger också lästips utöver det vanliga. Boken ges ut på Wahlström & Widstrand förlag och finns i alla boklädor.

ISBN är 978-91-46-21649-0

Med döden i kölvattnet

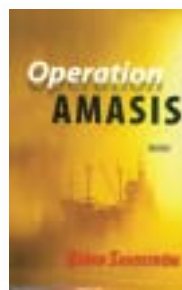
Författaren Kjell Håkansson har som utgångspunkt haft farfar Johan Håkanssons berättelser och anteckningar som utgångspunkt för denna bok liksom morfars, skepparen och stewarden Oscar Enebergs.

Boken återupprättat kontakten med en spännande epok i svensk sjöfart, då vind och ånga svarade för framdrivningen av fartygen. Vi får följa två sjömansliv, som under världskrig och skiftande konjunkturen fick vara med om det mesta.

Berättelsen kretsar mycket till Österlen och Brantevik, där familjerna hörde hemma, men boken är också näst intill ett uppslagsverk om sjöfarten från slutet av 1800-talet och in i vår tid.

En verkligt bra bok med ett rikt bildmaterial.

Boken har möjliggjorts genom stöd från Stiftelsen Sveriges Sjömanshus. ISBN är 978-91-976262-6-2

Operation Amasis

Björn Sandström, Göteborgare, som började sin yrkesbana som officer vid kustartilleriet, men sadlade om till konsult inom ledarskap och ekonomi, har skrivit en thriller kring en händelse, som utspelade sig nära Vinga i anslutning till Tysklands ockupation av Norge i april 1940. För mig som kustartillerist är det spännande att i bokform uppleva alla de miljöer, som kom att prägla mitt första år i vapnet. Öarna i Göteborgs skärgård är kända för varje kustartillerist.

Ett annat intressant vinkling på boken är det persongalleri, som spelas upp. Författaren säger att det är fantasipersoner, men "Fa'n tro 'et". Hur som helst, Björn Sandström har skrivit en mycket spännande thriller, som inte lämnar någon oberörd. Den är lättläst och välskriven.

Boken finns på Tre Böckers förlag med ISBN 978-91-7029-683-3.

Svenska flaggans historia

Leif Törnquist, tidigare bl.a. överintendent för Statens Försvarshistoriska Museer och mångårig ordförande i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund har via Medströms förlag utkommit med boken Svenska flaggans historia. Boken handlar inte bara om själva flaggan och utvecklingen av traditionen utan även speciella skeenden, där flaggan har haft betydelse.

Som vanligt, när det gäller Medströms förlag, är detta en mycket fin bok layoutmässigt, men det är ändå innehållet, som gör boken högtintressant.

ISBN är 978-91-7329-014-2

Dockorna vid Örlogsvarvet i Karlskrona

Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona har sedan bildandet 2004 varit en flitig bokutgivare. Boken "Polhemsdockan, Femfingerdockorna och Oscarsdockan samt ej genomförda dockprojekt och äldre anläggningar för fartygsunderhåll vid Örlogsvarvet i Karlskrona" (väldigt

lång titel) är den nionde av föreningens böcker. Författare är Tommy Svanberg, tidigare byggnadsingenjör vid Örlogsbasen och fortifikationen i Karlskrona. Läsaren får en utförlig beskrivning alltifrån Kölhalningsbroarna från slutet av 1600-talet till den senast byggda dockan, Oscarsdockan från slutet av 1800-talet. Boken innehåller många bra bilder och ett omfattande ritnings- och kartmaterial. Föreningen har ytterligare två böcker under produktion. Om dessa återkommer vi.

Boken kan beställas genom Varvshistoriska föreningen, Asta Andersson, telefon 359315 eller [epost asta.andersson@maritima.se](mailto:asta.andersson@maritima.se)

Svenska kyrkor

Medströms förlag har tidigare gett ut böcker om svenska slott, om borgar och fästningar m.fl. böcker, alla präglade av att vara praktverk. En gemensam nämnare har varit fotografen Malin Gezelius, som verkligen försett böckerna med suveräna bilder.

Nu har en ny bok kommit, Svenska kyrkor, som också kallas "En historisk reseguide". Författarna Ann Catherine Bonnier, Göran Hägg och Ingrid Sjöström tar oss tillsammans med Malin Gezelius runt på en resa om Sveriges kyrkor. Självfallet finns inte alla Sveriges kyrkor med, men urvalet är gjord med finesse och många kyrkor har ofta en speciell historia att berätta.

Det här är ingen bok man sträckläser, men en bok väl värd att ha som uppslagsverk, om jag vill göra en egen resa.

Boken finns i bokhandeln och har ISBN 978-91-7329-9

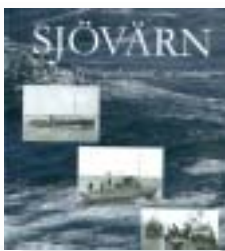
Stridens skönhet och sorg

Den 11 november 1918 slutade Första världskriget och vapenstillestånd inträffade. Fyra års meningslöst stridande i skyttegravar i Europa och på haven var slut. Mycket har skrivits om detta krig, som för lång tid förändrade Europas gränser.

Ledamoten i Svenska Akademien, Peter Englund, känd bl.a. för sin bok Poltava, har i denna bok beskrivit kriget från ett helt annat perspektiv, än vad vi är vana vid. Vi får träffa nitton verkliga men nu okända människor, bland annat en australisk kvinna, som körde lastbil åt serbiska armén, en italiensk soldat, som hamnade på mentalsjukhus, en fransk ämbetsman, som aldrig såg fronten o.s.v. Dessa människor uplevde kriget på olika platser och på olika sätt, men de förenas av, att de alla befann sig långt ned i hierarkierna och att de fick sina liv ändrade.

En synnerligen välskriven bok, som verkligen griper läsaren.

Boken finns i bokhandeln och har ISBN 978-91-7353-244-0

Sjövärn.

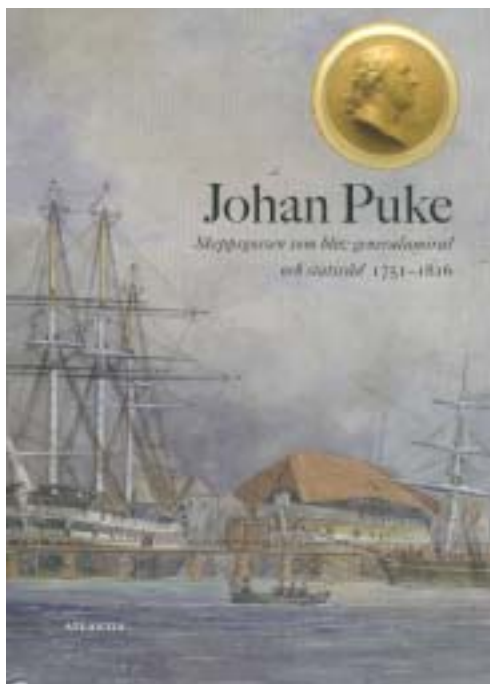
När jag var skolgrabb i Karlskrona Läroverk, hade jag många skolkamrater, som sommartid deltog i Sjövärnets verksamhet. Jag hade då

föga aning om kårens bakgrund, utan trodde mest det var en slags kolloverksamhet för skolgrabbar. Men ack vad jag bedrog mig. Väl i marinen blev jag varse, vilken viktig uppgift kåren hade haft bland annat under Andra världskriget.

Om detta sistnämnda kan man läsa i boken Sjövärn, som berättar om kåren i dess olika skepnader. Boken beskriver på ett lättfattligt sätt kårens utveckling och förändringar, men det som ändå är den stora poängen

är de individuella berättelserna om åren i kåren.

Och bildmaterialet är verkligen suveränt och höjer bokens värde väsentligt. Och inte blir det sämre av, att med boken följer en DVD med nästan två timmars film från olika epoker. Den här boken är ett måste för alla intresserade av flottans historia. Boken ges ut av Sjövärnskårens Riksförbund, Box 5435, 114 84 Stockholm, och har ISBN 978-91-633-3482-5..

Johan Puke är en av förgrundsgestalterna i den svenska sjökrigshistorien, starkt sammanknippad med dramatiska händelser som slagen vid Hogland, Viborg och Ratan. I en ny biografi möter vi flera sidor hos Johan Puke, inte bara som ryktbar befälhavare ombord på *Dristigheten*, utan även som ung ärelysten löjtnant i fransk krigstjänst.

Europa präglades under revolutionsåren runt sekelskiftet 1800 av våldsamma förändringar. Den gamla tidens ordning sattes ur spel och ur askan reste sig det, som skulle bli det nya Europa, ett Europa där upplysningsideal och nationalstater satte dagordningen för samhällsutvecklingen.

De värvade och utskrivna trupperna, som under 1600 talet ätit och härjat sig igenom kontinentens krigsskådeplatser, var snart utbytta mot oändligt större massarméer med slagkraft vitt överskridande det svenska indelningsverkets kapacitet.

Sveriges position som stormakt med inflytande över världspolitiken vacklade betydligt, men självbilden och ambitionen att återigen dominera norra Europas politiska och militära scen saknades inte hos det politiska ledarskapet. Kombinationen av bristande militär och ekonomisk kapacitet med ambitiös utrikespolitik skapade flera gånger farliga situationer, där utgången hängde på en skör tråd.

I denna turbulenta tid möter vi Johan Puke (1751-1816), en man som från enkla förhållanden avancerade till chef för örlogsflottan och statsråd. I höst utkom den första heltäckande biografien om denna fascinerande person, som under sin levnad tycks ha befunnit sig mitt i händelsernas centrum i några av vår historias mest dramatiska skeenden.

Puke var befälhavaren, som med orden: *"Lappa på dem så de vet att de ha svenska pojkar mot sig..."* räddade flottan och kung Gustav III:e ur blockaden i Viborgska viken 1790. Han var också en drivande kraft bakom expeditionen till Västerbotten 1809, som skapade ett visst andrum i det katastrofala ryska kriget 1808-1809.

Detta var tillfällen, då nationens framtid och oberoende stod på spel och Pukes resoluta ledarskap samt taktiska framsynthet bidrog till, att vågskålen äventyrligen vägde över till svensk favör.

Hans Norman och Erik Wallström är etablerade namn inom det marinhistoriska forskningsfältet och har denna gång genomfört ett omfattande källarbete för att kartlägga Pukes levnad, detta inte utan komplikationer, då materialet för undersökningen varit knappt och svårtillgängligt. Deras undersökning resulterar i, att den tidigare bilden av Puke nyanseras och en person med kvalitétér och brister, inte helt olika de dagens människor, möter hos sig själva växer fram.

Johan Puke överlevde årtal av örlog, statskupper och revolutioner, men bibehöll hela tiden både sina översåväl som underordnades gunst och respekt. Kanske kunde hans enkla bakgrund bidra till detta, då den paradoxalt nog innebar en viss självständighet mot den skadeskjutna aristokratins intrigerande. Pukes karriär präglades starkt av ämbetsmannens plikt-känsla, vilket också kan härledas till avsaknaden av titel och utstakad framtid.

Professionaliseringen och upprustningen av örlogsflottan under 1700-talets senare del skapade ett skriande behov av kompetenta sjöbefäl. Med hjälp av hårt arbete och gedigna sjömanskunskaper inhämtade i utländsk tjänst kunde Puke snabbt stiga i graderna och etablera sig i den traditionstyngda örlogsflottans ledarskick.

John Pukes intrång i dessa sammanhang, som tidigare varit reserverade för män av börd, utgör intressant stoff för berättelsen om ståndssamhället under press, vilket var en av förutsättning för Pukes avancemang. Detta är en aspekt, som ges en något perifer plats i boken, som fokuserar mer på Pukes person och operationerna under kriget. Ett sådan fokus bidrar dock till att upprätthålla läsarens intresse och tempo i biografien. Avvägningen mellan struktur och aktör, som de historiska biografierna ställs inför, hanteras därmed på ett populärt och intresseväckande sätt, som gör att *"Johan Puke -skeppsgossen som blev generalamiral och statsråd"* borde kunna finna en stor läsekrets även utanför de specialintresserades skara.

August Borg studerar vid Stockholms universitets historiska och statsvetenskapliga institutioner samt är verksam som guide på sjöhistoriska museet.

Hans Norman och Erik Wallström utgav under hösten 2008 *"Johan Puke Skeppsgossen som blev generalamiral och statsråd 1751-1816"* på Atlantis förlag.

Nordiskt militärt kamratföreningsmöte i Karlskrona 2009

Trots att försvarsmakterna i Norden reducerats lever dock de militära kamratföreningarna vidare med god livskraft. I Sverige bildades de flesta i samband med 1930-talets upprustning, men många är äldre, bl.a. Vapenbröderna i Vaxholm, som tillkom redan i slutet av 1800-talet.

I Sverige är kamratföreningarna samlade i en paraplyorganisation, Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund.

Vartannat år anordnas en sammankomst mellan de nordiska ländernas kamratföreningar, där värdskapet roterar. Under 200-talet har mötena hållits i Enköping 2001, Kristiansand i Norge 2003, Helsingfors 2005 och Bornholm 2007.

Nu är turen kommen till Sverige 2009 och då kommer Karlskrona garnison att vara värd för gästerna från hela Norden. Marinbasen är sammanhållande för evenemanget

Under två dagar har en delegation från de fyra berörda länderna besökt Karlskrona för att förbereda dagarna i Karlskrona i mitten av juni 2009. Delegationen leddes av Christer Olofsson, svenska riksförbundets ordförande.

Värd var Marinbasen och dess handläggare Peter Glimvall. Man tittade på förläggningar, diskuterade program och uppvtaktade kommunen.

Förutom Marinbasen och kommunen kommer också de militära kamratföreningarna i Karlskrona, Flottans Män och KA 2 Kamratförening, att vara med bland arrangörerna.

Senast Karlskrona var värd var 1969, då dåvarande Sydkustens örlogsbas och Karlskrona kustartilleriregemente stod för värdskapet.

Välkomna till Karlskrona sommaren 2009!

Olle Melin

Delegationen från de nordiska militära kamratföreningarna samlade framför lagfartyget Trossö. I mitten i andra ledet Christer Olofsson, ordförande Sveriges militära kamratföreningars riksförbund, till höger om honom Kent Alritzson från KA 2 Kamratförening och längst till vänster Peter Glimvall, Marinbasebs handläggare. Foto Olle Melin

Samling på Kungsholmen i samband med 1969 års möte i Karlskrona. Foto Bengt Jacobsson

Våra gamla befästningar

Några anläggningar på Tjurkö

Kustposten har tidigare i denna serie haft artiklar om Batteri Tjurkö (TÖ), Batteri Stenbrottet (SB) och om luftvärnet i Karlskrona fästning. Men det har funnits fler anläggningar på ön och dessa beskrivs nedan.

Allmänt

Tjurkö har varit en starkt befäst ö med kustartilleribatterier från olika tidsepoker. Vidare har Tjurkö varit en av de öar i Karlskrona skärgård, som spelat en stor roll för luftförsvaret av Karlskrona.

Djupasund, pjäsplatser

Batteri Djupasund

Batterivärn Djupasund anlades 1904. Det är beläget på Tjurkö östra sida omedelbart söder om vägen intill bron till Sturkö. Från början utgjordes batteriet av tre 57 mm pjäser m/89 i en rörlig version. Under 1914 ersattes pjäserna av fasta kanoner och senare under året tillfördes en fjärde pjäs.

Under 1930-talet reducerades antalet pjäser till tre och en flyttades till Långören 1939. När andra världskriget bröt

Vaktstugan vid Djupasund, idag i privat ägo

ut, återstod således endast två pjäser i batteriet. Dessa flyttades våren 1940 till Kungsholmen (batteri K 14) respektive Inlängan, varvid Djupasund blev utan artilleri. Skansen kom att användas som en ren försvarsskans. Till anläggningen hörde en 60 cm rörlig strålkastare.

Av byggnaderna återstår i dag endast Vaktstugan norr om vägen, som är såld till privat köpare.

Bron mellan Tjurkö och Sturkö anlades på 1950-talet på den försänkning, som lades ut på 1870-talet.

I anslutning till brofästet på Tjurkösidan finns i dag en bunker ingående i ubåtsskyddssystemet i Karlskronabasängen. Denna kommer att försvinna de närmaste åren.

Syftstation vid Hägnudden

Syftstation

En av syftstationerna för minering C.S. (Carlskrona södra) är belägen vid Hägnudden på Tjurkö västra sida. De övriga stationerna i mineringen finns på Jutudden, Aspö (syftstation) och på Kungsholmen (syft- och tändstation). Minering C.S. var mineringen, som täckte Kungsdjupet och som sedermera kom att kallas Kungsholmen. Stationen på Tjurkö är byggd 1894 och togs ur bruk på 1940-talet, när de fasta minorna fick induktionsorgan. Idag är stationen starkt överväxt av sly m.m.

Numera riven köksbarack på Tjurkö nabb

Tjurkö nabb

På Tjurkö nabb på norra Tjurkö har olika verksamheter ägt rum.

På södra delen finns en grupperingsplats för en del av den luftvärnsbataljon, som under andra världskriget svarade för luftförsvaret av örlogsbasen i Karlskrona. Detta framgår av tidigare nummer av Kustposten.

I norra delen av området fanns en förläggingsplats med diverse byggnader såsom boningshus, officers- och expeditionsbarrack, matsal- och underofficersbarrack, förläggingsbarracker, köksbarrack, bastu, maskinrum mm.

Under norra berget är en tunnel insprängd med ingång rån norr. Från början var användes tunneln som förråd för minor. Spåren efter räls markerar detta. Efter detta har anläggningen använts som frontverkstad, det vill säga en central reparationsresurs för de fasta förbanden i Karlskrona skärgård. Kvalificerad verkstadsutrustning har funnits i anläggningen. Frontverkstaden var en del av Brigadunderhållskompaniet för 4.kustartilleribrigaden.

Brygga finns omedelbart norr om verkstadstunneln.

Tjurkö skans

Tjurkö skans

Tjurkö skans mitt på ön uppfördes 1904 som skans för infanteribemanningen i Karlskrona fästning. Den var i bruk under båda världskriegen, under första bemannad av Karlskrona grenadjärregemente (I 7) och under andra av de landstormsförband, som tjänstgjorde i fästningen. Den användes också som övningskans.

Efter andra världskriget har skansen använts som förråd. I dag har Karlskrona kommun köpt skansen och den används idag av samhällsföreningen på Tjurkö.

I anslutning till skansen fanns tidigare en förlägg-

ningsbarrack i form av lägerhydda. Den är numera riven.

Kspvärn

På Tjurkö finns två kulsprutevärn ingående i en så kallade "Per-Al-

Skyddsrum och förråd, Djupasund

binlinjen". Dessa är belägna dels på Tjurkö sydöstra del mitt emot Ekenabbens fiskehamn på Sturkö och på Tjurkö södra del inom batteri Tjurkös område.

Ingång frontverkstad (f.d. minförråd)

Foto: Olle Melin

Ubåtskyddscontainer vid Tjuröbron

Skenradar

Norr om batteri TÖ finns ett gammalt mätstationstorn, som har en skenradaranläggning på toppen. Tornet är beläget strax intill den i dag moderniserade skjutbanan.

Olle Melin

Skenradar Finskan

Till flydda tider återgår...

Gravöl för batteri Aspöberg (AB) 1960

Bildserien denna gång handlar om gravöl och skrotning av batteri Aspöberg 1960. Jag inleder med att ge lite bakgrundsinformation om batteriet.

I Kungl Maj:t proposition nr 60 till 1914 års riksdag, del II Kustartilleriet, upptas förslaget till ett svårt batteri på Aspö med följande ord: "ett kastbatteri på Aspö med fyra stycken 30,5 cm haubitsar avsett för att stärka artilleriförsvaret vid det viktiga södra inloppet och att förhindra bombardering från sjösidan."

Arbetet med att anlägga batteriet påbörjades 1919. Först 1924 var batteriet i huvudsak klart. Batteriet bestod av fyra 30,5 cm haubitsar m/16 i öppna brunnar. Pjäserna var inbördes förbundna med tunnlar, som även inrymde ammunitionsdurkar m.m.

Projektilerna transporterades med i taket hängande "televagnar" fram till pjäsbrunnen, där de överfördes via laddbord till en vagg i pjäsen, varifrån ansättningen skedde med en av mycket kraftiga fjädrar driven ansättare.

Bemanningen utgjordes av cirka 250 man, varav cirka 30 per pjäs.

Batteriet mobiliserades den 1 september 1939 och var då Karlskrona fästnings modernaste batteri. Batteriet var sedan rustat under hela kriget och beredskapsbemannat under långa tider, främst under åren 1939 och 1940.

Vid mobiliseringen 1939 fanns inga förläggingsbaracker och heller ingen köks- eller matsalsbarack. Personalen bodde vid lägre stridsberedskap på Aspö Mad. Den enda byggnad som fanns, var den så kallade "Röda stugan", som var bostad för tillsyningsmannen, idag vandrarhem Under april-maj 1940 tillfördes batteriet ett antal baracker, vilket gjorde att högre beredskap kunde hållas.

Batteriet lades ner 1950 och 1960 skrotades pjäserna.

Centraltunneln har efter batteriets nedläggning använts som stabsp plats för först 4. Kustartilleribrigaden och därefter för Karlskronagruppen. Under andra världskriget leddes stridskrafterna i den del av Karlskrona fästning, där förbanden på Aspö ingick, från ianspråktagna lokaler i Aspö skola. Två stycken skyddsrum i anslutning till skolan minner om detta.

I centraltunneln fanns från början, skjutbordsrum, ammunitionsdurkar, krutdurkar, logement, maskinrum, ackumulatorrum, värmecentral, krigskök, hissrum, förbindelse-tunnel m.m. Tunneln är idag plomberad.

När tunneln sedermera användes som stabsp plats har inredningen anpassats till detta med stridsledningscentral, sambandscentral, ordersal, stabsarbetsplatser m.m.

Det fanns två 30,5 cm batterier i Sverige. Det andra anlades samtidigt som Aspöberg vid Torsberg på Värmdö i Stockholms skärgård, men flyttades 1940 till ny gruppe-ringsplats, Ryssjön, mellan Bräkne Hoby och Järnavik i mellersta Blekinge. Även detta batteri utgick 1950 och skrotades 1960.

Skrotning pågår

Här angrips eldröret

Delvis nedmonterad pjäs

Delar av lavetten

Kullagret under lavetten.
Tre av kulorna finns i dag på
Museet Aspö

Resterna upplagda på Aspö Mad

Olle Melin

Sven-Eril Bengtson vid gravölet tillsammans med två veteraner

Sune Bjulemar och Osvald Freij

Elwood Öhberg och Helge Eriksson

Lennart Pettersson med medhjälpare svarade för mat och dryck

Stig Hurtig, Birger Odenhammer och Hans Bergstrand

Samling vid en av pjäsbrunnarna

Data

30,5 cm haubits m 1916

Tillverkad av Bofors i 8 exemplar

Vikt: 110 ton

Eldhastighet: 1 skott varannan minut

Ammunition: Halvpansargranat (hpgr), spränggranat (sgr)

Laddningar: L 1 – L 10

Utgångshastigheter: 192 m/sek – 615 m/sek (L 1 – L 10)

Skottvidder:

L 1 3 450 meter

L 2 4 200 meter

L 3 5 200 meter

L 4 6 500 meter

L 5 8 150 meter

L 6 9 900 meter

L 7 11 700 meter

L 8 13 900 meter

L 9 16 600 meter

L 10 19 900 meter

Mätstationer

Lodbasmätare på Almö, Aspö och Östra Hästholmen

Inbasmätare (stereo) på Aspö

Teodolitmätning från teodolittorn på Gö, Hasslö, Aspö,

Sturkö och Utlängan

Våra sjögående trotjänare

Kustposten avslutar serien med en svävare, som konstruerades på Karlskronavarvet, men som där gjordes i endast ett exemplar. Första gången denna svävare användes var i samband med, att KA 2 genomförde Regementets dag i Malmö våren 1998.

Texten är hämtat från en kommande bok om Karlskronavarvets plastproduktion och är författad av Sven-Erik Hellbratt.

Svävare KAM10-X

Fakta KA M10-X

Längd	17,9 m
Bredd	7,9 m
Fart	40+ knop

Karlskronavarvet fick 1997 uppdraget att konstruera och bygga prototypen till en svävare för amfibiebataljonerna. Projektet var en teknisk utmaning och varvet tog hjälp av ett engelskt företag med själva svävaretekniken, men svarade själva för skrovkonstruktionstekniken. Kunden krävde, att svävaren byggdes med en höj- och sänkbar förarhytt, så att rorsman på traditionellt sett skulle sitta i centerlinjen och inte i en fast monterad hytt

på ena sidan i likhet med det betydligt enklare och billigare arrangemangsalternativet, som var brukligt hos konkurrenterna för att möjliggöra in- och uttransport av fordon.

Svävaren konstruerades för att kunna transportera en bandvagn av typ 206 med last eller sju tons last. Med denna last skulle svävaren göra mist 35 knops fart.

Svävaren, som var extremviktskänslig, konstruerades som en lätt kolfibersandwich med mycket tunna laminat och hade en skrovvikt av endast 5 ton. Laminattjockleken var endast 0,6 mm i överbyggnaden och man kunde se kärnmaterialet mellan kolfiberarmeringen.

Strukturen gjordes så lätt som möjligt. Till och med polarna gjordes i kolfiber med en vikt av vardera cirka 5 kg och var även konstruerade som lyftbeslag för svävaren.

Med den nya produktionsteknik, som nu utvecklats uppnåddes nästan samma laminatkvaliteter i kolfiber som för flygsidans nya Airbus-projekt.

Den nya svävarprototypen, som blev tekniskt lyckad, hade en toppfart på över 60 knop över is, men byggdes endast i ett exemplar, då priset blev alltför högt.

Olle Melin

Foto: Lennart Bergquist

Berlinresan 2008

– minnen och hågkomster

Besök i Svenska kyrkan

Det kan tyckas konstigt, att en resegrupp från KA 2 Kamratförening väljer att besöka just Svenska kyrkan vid ett besök i den tyska rikshuvudstaden. Men resan handlade om historia och kultur och här vibrerar luften av bådadera. Alla tyckte det var en upplevelse att besöka den 105-åriga församlingen, som spelat – och spelar – så stor roll för de tusende svenskar, som bor i eller gästar Berlin.

Under Hitlers 13-åriga maktinnehav förföljdes människor av olika slag. Värst utsatta var naturligtvis judarna men även andra oliktankande, politiker, fackföreningsfolk, tidningsfolk, kulturarbetare. I Berlin var denna förföljelse särskilt påtaglig och dag och natt skedde en klappjakt på människor, hårresande i sin brutalitet.

Under denna korta men hemska tid i Tysklands historia arbetade Viktoriaförsamlingen, dess präster och personal, intensivt för att hjälpa, rädda eller åtminstone trösta människor på flykt. En person framträdde särskilt tydligt i detta räddningsarbete, kyrkoherde Erik Perwe. Han tog stora risker i detta arbete. Gestapo hade sina tentakler ute överallt och en präst från Sverige hade inget fribrev. Han kunde mycket väl ha häktats och hans skyddslingar med honom.

God hjälp hade dock församlingen av två polismän, överkonstaplarna Hoffman och Mattick. Från sin arbetsplats på Polizeirevier 155 på andra sidan gatan kunde de varna när Gestapo var i antågande. Man kunde också låta lokalpolisen blunda, när flyktingar kom eller lämnade församlingens källare. Perwe gjorde flera flygresor till Sverige. Han återkom till Berlin med en enorm övervikt, förnödenheter till dem som gömde sig. I oktober 1943 kunde han även besöka sin barndomsstad, Karlskrona.

Svenska kyrkan i Berlin

Hans sista resa till Sverige slutade i Falsterbokanalén. Hans plan blev nedskjutet, troligen av misstag, av en tysk patrullbåt. Detta hände den 24 november 1944. Hans befattning övertogs av Erik Myrgren. Händelsen kom i skymundan p.g.a. Hansatorpederingen samma natt.

Natten mellan den 22 och 23 november 1943 drabbades Berlin av sitt värsta flyganfall under kriget. 764 brittiska bombplan vräkte 2 500 ton bomber över staden. Naturligtvis drabbades även Svenska kyrkan. Fruktsamt värda bränder utbröt. Kyrkans personal hade sökt skydd i Svenska legationens nybyggda skyddsrum. Legationen gästades för övrigt av Folke Bernadotte just den natten. Men kyrkans skyddslingar kunde inte söka skydd. De måste stanna i den osäkra källaren. 2 000 människor dödades, 7 000 skadades och 180 000 blev hemlösa vid detta anfall.

Det kändes verkligen att besöka denna plats, ett monument över människors vilja att hjälpa sin nästa och besegra sin egen rädsla. Som svensk kan man vara stolt – lite i alla fall.

Kjell Silverbark

Foto: Olle Melin

Kjell Silverbark tillsammans med Kerstin Conradi, Sturköflicka bosatt i Berlin

Sjöräddningsövning

Många har nog sett det blå och vita fartyget, MS Wartena, som ligger i Karlskrona Handelshamn. Fartyget är Karlskrona kommuns utbildningsfartyg och nu skall vi ut på en övning med Norrlandsflygs räddningshelikopter från Ronneby.

Klockan är fem på kvällen och Wartenas befälhavare Lennart Eliasson skall strax ge order om losskastning, så att Wartena kan sätta kurs ut mot vattenområdet norr om Aspö och Hasslö. - I besättningen har jag två styrmän och en maskinchef och sedan är det ett tjugotal elever. Det är en del av våra elever från Thörnstömska gymnasiets sjöfartslinje, berättar Lennart.

Sjöfartsprogrammet är den enda gymnasiala utbildning, som leder till en yrkesexamen med behörighet för att få arbeta som matros eller motorman ombord på handelsfartyg. Efter utbildningen kan eleverna börja arbeta direkt efter avslutande studier utan vidareutbildning. Intagning sker efter grundskolan och grundskolebetygen. Efter utbildningen har eleverna dessutom förtur till någon av högskolornas utbildning till sjökaptan och sjöingenjör.

Ytbärgaren Per Mörnhed på väg ned från helikoptern till livflotten

Helikopterlyft

Dagens övning med helikoptern är en del i överlevnadsutbildningen. Tidigare under dagen har Lennart tillsammans med styrmannen Bengt Kilbom, som båda också är lärare för eleverna, haft utbildning, hur det fungerar i livflotten och hur överlevnadsdräkten fungerar och används.

Innan losskastningen har eleverna klargjort fartyget och i maskin instruerar maskinchefen Rolf Engman några elever. Strax mullrar den stora dieseln igång och en av generatorerna kopplas in och förser fartyget med ström.

Så är vi på väg och under hel färden ut till området är det olika genomgångar för eleverna.

Livflotten

Så har då Lennart ankrat fartyget och de tolv elever, som skall vinschas har tagit på sig överlevnadsdräkterna. Livflotten sjösätts och de första eleverna hoppar i vattnet. Dessförinnan har styrmannen Bo Lindsjö tagit plats i en säkerhetsbåt, som hela tiden är i närheten av livflotten och eleverna.

De förväntansfulla eleverna sitter i livflotten och strax hörs ett välbekant muller och några strålkastare skär genom kvällshimmeln. Den vita räddningshelikoptern från Norrlandsflygs bas i Ronneby är på plats. Livräddningsövningen har börjat och allt sker kontrollerat. Både Lennart på Wartenas kommandobrygga och styrmannen Bo Lindsjö i säkerhetsbåten och även piloterna i räddningshelikoptern har ständig radiokontakt med varandra.

Christian Henrysson i överlevnadsdräkt gör sig klar för att hoppa i vattnet och ta sig in i livflotten

Att ta sig in i flotten är inte det lättaste

Piloten Carl-Johan Ludwig har genomgång med de "räddade" efter övningen

Ytbärgare

Helikoptern närmar sig försiktigt de tre första "nödstända" i livflotten skall strax blir räddade. När piloterna Carl-Johan Ludwig och Anders Olsson har helikoptern är i rätt läge, vinschas ytbärgaren Per Mörnhed ned i livflotten. Där trär han på selen och en efter en vinschas de sedan upp i helikoptern av vinschoperatören Geijer Hauring.

Lite längre bort ligger några av eleverna och guppar i sina överlevnadsdräkter. En dräkt som är tjock och varm och ger stor flytkraft och dessutom har de flytväst. När ett halvt dussin elever är uppvinnschade, sätts de i land en bit bort och så är det dags för nästa grupp.

Genomgång

Att bärga personer i sjön är en vanlig dag på jobbet för besättningen i helikoptern. När övningen är slut, landar helikoptern och man har genomgång efter övningen med eleverna, eller debriefing som det heter på fackspråk.

Alla de olika momenten gås noga igenom av helikopterbesättningen och de "nödstända" eleverna från Thörnströmska har, som de säger, varit med om en riktig höjdargrej. Intresset är stort och frågorna från eleverna många och besättningen ger dem möjlighet att se och lära sig, hur en räddningshelikopter arbetar och fungerar.

Ronnebybasen

- Helikoptern är en Sikorsky S-76C+, berättar piloten Anders Olsson. - Den gör cirka 300 km/tim och helikoptertypen är från början byggd för snabba transporter och helikoptern är ombyggd för räddningstjänst. Den höga hastigheten gör, att man snabbt är på plats, då man har 15 minuters startberedskap dygnet runt alla årets dagar. - Det gör att vi kan nå den polska kusten på en halvtimme, berättar besättningen.

- Vårt område är från halva Öland runt kusten och upp till Kullen, berättar förstepiloten Carl-Johan Ludwig. Där tar helikoptrarna från Gotland respektive Göteborg över. Vår bas Ronneby är den femte och senaste civila

sjöräddningsbasen, berättar han och den började verka från den 5 mars 2007. - Vi är tre besättningar och jobbar sju dagar och är lediga i två veckor. Det medför, att det finns tre besättningar till varje helikopter.

Tre år

Så lyfter helikoptern och det är åter dags att för de uppvinnschade eleverna att åka tillbaka till Wartena. Vi lättar ankar och börjar återfärden mot handelshamnen i Karlskrona. Vi får en pratstund med befälhavaren Lennart Eliasson, som berättar om den tre åriga utbildningen för eleverna.

- Första året är det mycket inriktat på överlevnadsträning och kortare turer med Wartena, för att eleverna skall vara användbara ombord. En hel del kärnämnen ingår också i utbildningen det första året. År två blir det mycket utbildning ombord på Wartena och även brandskyddsutbildning. - Sista året är det tjänst i maskin respektive på däck beroende på vilken linje, man går. Sedan blir det 16 veckors utbildning förlagd till riktiga handelsfartyg, berättar Lennart.

Maskinchefen Rolf Engman instruerar eleven Martin Ottosson

Ljus arbetsmarknad

Eleverna, som tillsammans är närmare ett sextiotal i de tre årskurserna, går en ljus framtid till mötes. Stora pensionsavgångar, nybyggnation och ökad inflaggning gör, att det är stor efterfrågan på utbildat sjöfolk. Tiden ombord varierar men i princip, arbetar man sex månader om året och är ledig lika länge i dagens handelsflotta.

Så har då Lennart och hans besättning åter förtöjt Wartena i Karlskrona handelshamn. En skoldag slutar vid 22-tiden för elever och lärare på Sjöfartsprogrammet. Det är för en gymnasielev annorlunda och spännande utbildning, där dessutom arbetsmarknaden är god .

Ingmar Elofsson

Foto: Ingmar Elofsson

De odödliga musketörerna

Rolf Ahlin har genom åren försett Kustpostens läsare med olika historiska berättelser. Han ska självklart vara med i slutnumret.

Denna gång har han med utgångspunkt från en film i TV – De tre musketörerna – beskrivit bakgrunden till den bok, som filmen bygger på, en av världslitteraturens klassiker. Dock konstaterar Rolf, att det endast var filmens rubrik, som överensstämde med boken.

I oktober 2001 visades filmen ”De tre musketörerna” på TV, en repris från 1993, vilken är den senaste av alla inspelningar, som producerats genom åren för film och TV. Någon större följsamhet med originalet till denna klassiker, visar de emellertid inte.

När Alexander Dumas den äldre (1803-1870) gav ut ”De tre musketörerna” 1844, kom denna – Les trois mousquetaires – snart att bli världsberömd. Under de efterföljande 157 åren har romanen ständigt kommit ut i

nya upplagor. De tre musketörerna, som faktiskt blev fyra – Athos, Porthos, Aramis och d’Artagnan – har för generationer läsare kommit att framstå som ett föredöme i mannedygder och kamratskap. Förebilden till denna kvartett bångstyriga äventyrare har författaren hämtat fram ur de franska arkivgömmorna. Allt är således inte dikt och fantasi.

Författaren

Under 1800-talet var historiska romaner på modet och Dumas skrev ett stort antal sådana. Trots en bristfällig skolgång och nedlåtande kritiker blev han en av världens mest lästa författare. Fadern var den franske generallöjtnanten Alexander Davy de la Paitiliere Dumas, erkänd son till en fransk adelsman och negerlavinna från Haiti. Författaren själv hade som 57-åring medföljt Garibaldi på dennes frihetståg till Sicilien.

Dumas var dock inte ensam om författarskapet. Han samarbetade med en historieförfattare vid namn August Mauget. Det var han, som gjorde grovgörot, medan Dumas med sin berättarkonst satte knorr på framställningen. De flesta på den tiden påverkades av Walter Scott (1771-1832). Hans ”Ivanhoe” kom ut 1819. Även den återfinns bland de ”odödliga” genom film och ungdomsklassiker. Dumas satte emellertid i system att utnyttja den egna franska historien i sina berättelser, en idé som gjorde succé.

Kvartettens samtid

Det är Ludvig XIII:s (1601-1643) tid, som bildar bakgrund till ”de tre musketörerna”. Den duglige hertigen och kardinalen Richelieu (1585-1642) var regeringschef och stod för de storpolitiska intrigen. Alliansen med de kätterska svenskarna var ett led i att bekämpa det Habsburgska väldet under trettioåriga kriget. I romansvitens två efterföljande delar, ”Myladys son” och ”Vicomte de Bragelonna”, möter läsaren Ludvig XIV (1638-1715), som fick tillnamnet Kung Sol. Ludvigs minister var den illa tålda och till börden italienska kardinalen Mazarin (1602-1661). Två gånger blev han fördriven.

Sanning och myt

Alexander Dumas är väl påläst, när han fångar upp det karakteristiska om den tidsmiljö, han skildrar, även om

Illustration i ”De tre musketörerna” av Maurice Leloir. Mannen med värjorna är Aramis och övriga från vänster Athos, d’Artagnan och Porthos. Utgåva 1926

Alexander Dumas den äldre (1803-1870)

fakta och dikt går om varandra. Han utnyttjar till fullo sitt författarprivilegium att få lägga till, när underlag saknas och att flytta händelser tidsmässigt, när så passar.

Hans huvudperson, gascognaren d'Artagnan, gjorde också i verkligheten en ovanlig karriär. Åtskilliga av hans bravader finns belagda i de franska arkiven, men författarens största inspirationskälla torde ändå varit d'Artagnans biografi. Den utgavs i tre delar av militären och publicisten Gratien de Courtils, visserligen inte för rän 30 år efter den berömda musketörens död, men de Courtils hade goda kontakter med både änkan och barnen. Ur källornas dis framträder emellertid Dumas historiska förebild i en artikel från BLT 1993 av Hilding Andree.

Antaget namn

d'Artagnans rätta namn skulle då vara Charles de Batz-Castelmore. Födelseåret är inte känt, men torde vara omkring 1615. Fadern var en obetydlig lantjunkare, medan modern var dotter till en seigneur d'Artagnan. Hon fick åtta barn, varav Charles var yngst. Hans fyra systrar tycks alla fått bra giften. De äldsta brodern övertog gården, medan de andra två gick in vid armén. Båda blev senare antagna vid "Kungens musketörer", som satts upp 1622.

Charles skolgång var nog inte mycket att skryta med. I varje fall har bevarade brev visat, att han aldrig lärde sig stava på rätt sätt. Boklig lärdom ansågs väl inte heller så viktig i dessa kretsar, i varje fall inte vid denna tid. När Charles gick in vid "Franska gardet" 1640, var detta 15 år senare, än de händelser Dumas skildrar i "De tre musketörerna". Det var också först, sedan Charles blivit

musketör, som han på kungens befallning måste kalla sig d'Artagnan för att inte förväxlas med sina bröder.

Ur källorna

d'Artagnan var inte bara känd för sin skicklighet med värjan utan också för sina kärleksaffärer och sin kvicka tunga. Hetlevrad som han var, avvisade han heller aldrig en duell. Sådana förekom på Dumas tid.

En del av hans bedrifter framskyntar i de memoarer, som statsmannen Colbert (1619-1683) lämnat efter sig. Mazarin anförtrodde honom många känsliga och farliga uppdrag, några kanske mindre smickrande enligt nutida sätt att se, men tiden var ju ganska skrupelfri och belöningar uteblev inte.

En intressant uppgift är, att under belägringen av Arras tjänstgjorde d'Artagnan i samma kompani, som den berömda kavaljeren Cyrano de Bergerac (1619-1655), vilken blev sårad vid detta tillfälle. Denne äventyrare och författare nämner dock Dumas ingenting om. Numera är han nog mer känd som hjälten med den långa näsan i en verskomedi (även filmad) av Edmond Rostand (1868-1918).

Kungens musketör

Kardinal Mazarin upplöste emellertid Ludvig XIII:s musketörkår på grund av sparsamhetsskäl. Men några år senare lät han uppsätta en ny, "Les Grands Muosquetaires de Roy", där kungen själv var kapten. Den omfattade 150 unga adelsmän i praktfulla uniformer. Motsvarigheten återfinns i Karl XII:s drabantkår. Fast här var rekryteringen inte begränsad till enbart adelsmän. Vid den nya musketörkåren blev d'Artagnan anställd 1658. Då blev det i praktiken också han, som ledde den.

Kungens musketörer bar blå kasack, en fransk benämning på ett löst hängande fram- och bakstycke genomskuret för armarna. Plagget pryddes av kors med liljor och röda eldtungor, vilket var kungens symbol, till skillnad från kardinalens musketörer, som bar röda kasacker med enbart kors. Som adelsmän hade de dessutom röda klackar på sina skodon.

När kardinal Mazarin dog 1661, satte ytterligare ett kungligt musketörkompani upp. De hade samma mundering som det första kompaniet men med gula tungor istället för röda.

1800-talskonstnären Maurice Leloir illustrerade Dumas senare upplagor. Min utgåva från 1926 innehåller hans många tidstroga och detaljerade teckningar, som kittlat läsarnas inlevelse.

d'Artagnan gifte sig den 5 maj 1659 med en rik änka, som gjorde honom till miljonär. Vigselhandlingarna finns fortfarande kvar. De är bevittnade i Luovren av både kungen och Mazarin. Lika lysande som han var i sin karriär, lika bedrövligen visade han sig vara som äkta man. Samlivet präglades av ständiga gräl och av svartsjuka.

Slutligen drog sig maken undan till ett av sina slott. Med sig tog hon båda deras söner.

Kometkarriär

d'Artagnan blev greve och utnämndes till kaptenlöjtnant vid musketörerna. Därmed fick han rang över Rikets marskalkar. Han blev brigadgeneral 1667 och guvernör i Lille. År 1673 besattes Nederländerna och belägringen av Maastrich påbörjades. Numera är platsen känd som den, där EU:s framtid tagits fram.

På kvällen den 24 juli 1673 försökte sig fransmännen på en stormning. I den deltog också d'Artagnan som befälhavare för kungens musketörer och livtrupper. Den misslyckades emellertid och d'Artagnan föll själv offer för en kula i halsen. Enligt rapporterna stupade ytterligare 24 man, innan kroppen kunde bärgas. Han fick sedan en storstilad begravning under militära hedersbetygelser. Båda d'Artagnans söner blev musketörer och nådde rang av generalmajorer och markiser. Ätten dog ut för cirka 200 år sedan.

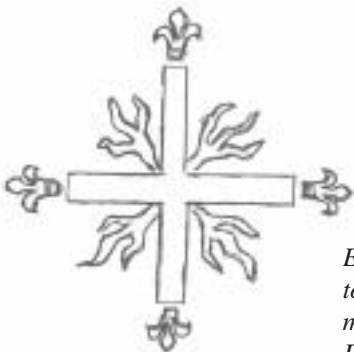
Epilog

Om de övriga tre musketörerna finns inte så mycket att hämta, mer än att de är historiska personer. Namnen var pseudonymer för deras verkliga, som de kanske önskade dölja. Om Athos framgår dock, att han avled i Paris 1643 med många utmärkelser. Hans verkliga namn skall ha varit Armand de Silléque d'Athos d'Anterville och inte som Dumas påstår greve de la Fére.

Av de två andra blev Aramis biskop i Vennes, medan Porthos gifte sig med en rik änka och senare, enligt Dumas, blev baron. Tilläggas kan, att d'Artagnan kom från provinsen Gascogne och att gascognars var synonymt med skrävlare och gåpåare.

Som musketörer i en orolig tid måste de ändå ha varit med om hisnande upplevelser, men eftersom dessa tycks ha fallit i glömska, har istället Dumas låtit sin egen fantasi få fritt spelrum, lika hänförda som läsarna var. Lika nedgörande var den officiella litteraturkritiken. Läsare och kritiker har ju som bekant inte alltid samma uppfattning.

Rolf Ahlin

Emblem för Kungl muskötörkåren 1665. Blå kasack med kors och liljor vita. Flammorna röda (för andra kompaniet gula)

Permissionsförbud med förhinder

Den här historien utspelade sig antagligen på Aspö Mad och tiden var – också lite osäkert – hösten 1943. Det var krig i världen och beredskap i Sverige. Utbildningskraven var höga och årets korpralskola hade drillats och övats efter konstens alla regler. Men kurschefen, en löjtnant, var inte alls nöjd. Den avslutande skrivningen hade blottat stora kunskapsluckor. Det blev droppen, som kom löjtnantens bågare att rinna över. Uppställda på ett led fick de blivande korpralerna en rejäl utskällning och så kom slutklämmen – tre dagars kompaniförbud.

För de stackars eleverna var detta ett dråpslag. De tre dagarna var inte vilka dagar som helst. Det var långhelg och alla hade sett fram mot den med stigande spänning. Tre dagar i frihet, borta från kasernmiljön och kanske tillsammans med anhöriga, som man inte sett på månader.

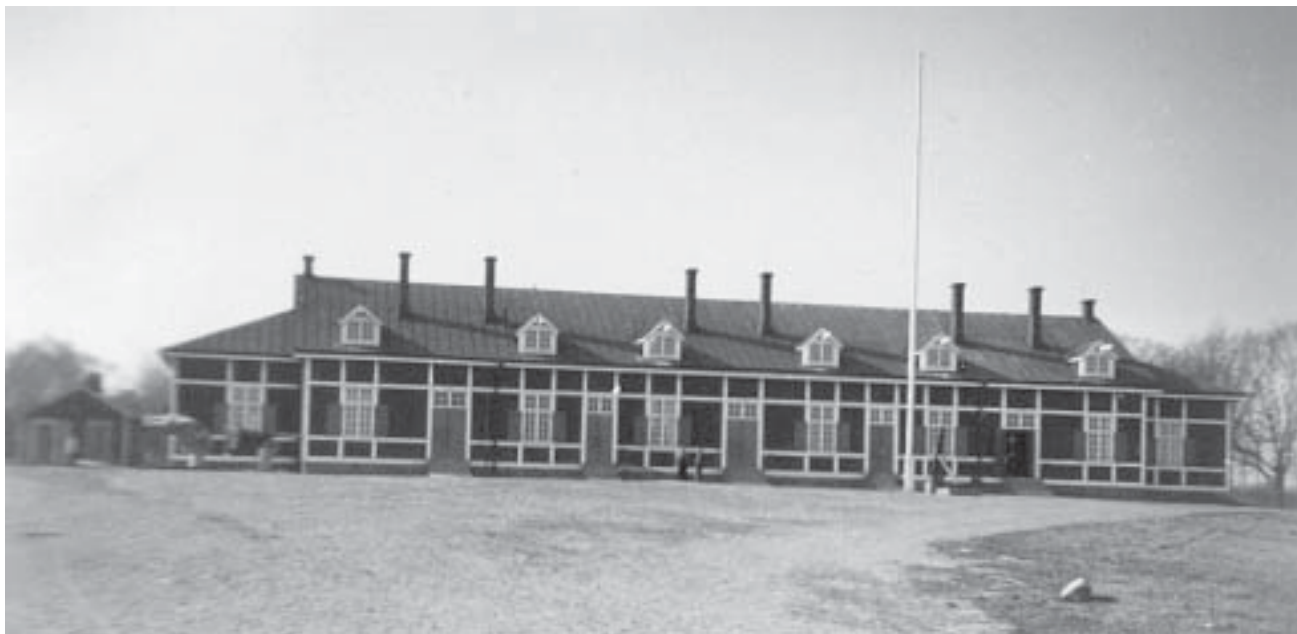
Men nu låg de där utsträckta i gräset. Katastrofen var ett faktum. Var och en försökte bearbeta sin sorg, men något konstruktivt kunde inte frammanas. Förlamningen var i det närmaste total. Då inträffade något, som med ens förändrade situationen och gjorde det hela till en historia att minnas, att berättas och berättas igen.

Den här lördagen hade nyutnämnde regementschefen, överste Alf Nyman, beslutat sig för att inspektera anläggningen Aspö Mad. Han hoppade iland och gick med spänstiga steg upp mot förläggningen.

Nu, käre läsare, måste Du få veta, att en av de olyckliga korpralseleverna hette Arne Johansson, sedermera bliven överfurir och ibland kallad Skytte-Johan, eftersom han en tid tjänstgjorde på "skyttet". De flesta känner honom nog som en mycket skicklig hantverkare med rörligas fordon och kanoner som arbetsfält. Men nu låg han där som korpralselev, lika sorgsen och utslagen som de andra. Då var det plötsligt någon, som erinrade sig, att

Arne Johansson

Aspö Mad, förläggingsbyggnaden

nämnde Arne hade sagt, att han kände Nyman. Detta var en sanning med modifikation. Arnes far hade ett litet skrårderi, som då och då besöktes av Nyman i och för ändringar av någon militär persedel. Ynglingen Arne hade då blivit observerad och kanske uppmanats att söka till kustartilleriet.

”Gå och prata med honom nu”, löd uppmaningen från än den ene kamraten än den andre. ”Du känner ju honom, det har Du själv sagt.”

Pressen blev starkare och starkare och som inhöljd i en dimma reste sig Arne Johansson upp i hela sin längd och skrek så det rungade över Aspö: ”Överste!”

Effekten uteblev inte, tvärtom. Översten avbröt tvärt sin framryckning och började spana i olika riktningar, men fångade snart in korpral Arne. Denne måste nu fullfölja sitt företag. Han sprang fram till den mäktige, som redan börjat stampa av otålighet.

Framkommen till översten befanns det emellertid, att den stackars korpralseleven undergått en svårartad förändring. Hans ben darrade, kroppen skakade och när han upplät sin mun för att framföra sitt ärende, kom inget ljud över hans läppar. Hakan och käkarna arbetade frenetiskt, men inget ljud framtonade, därav blev intet.

Överste Nyman var en krävande chef, men också en mänsklig sådan. I likhet med många av sin tids stora fältherrar tyckte han dessutom om befäl av de lägre graderna.

”Lugna sig nu, korpralen”, sade han och lade – till korpralskursens oförställda häpnad – armen över den olyckliges axlar. Denna terapi gjorde verkan och efter en stund kunde Arne pressa fram sitt budskap. ”Vi har fått tre dagars permissionsförbud och vi har ingenting gjort”

”Jaså, det är kanske därför, ni har fått detta straff”, tyckte översten och avslöjade, att han också hade sinne för humor.

Nej, det var enligt korpral Johansson helt oförskyllt och orättvist. Alla hade gjort, så gott de kunnat.

Ja, hela historien slutade med, att översten hade ett ingående samtal med löjtnanten, som utan att förlora ansiktet kunde modifiera sitt domslut. Detta uppsköts till kommande vecka och fick dessutom karaktär av vitesföreläggande. En allmän uppryckning förväntades såväl av översten som av löjtnanten.

Korpralen Arne Johanson, sedermera överfurir, flaggfurir, fanjunkare och löjtnant, var i fortsättningen en mycket uppskattad person bland sina kurskamrater.

Det var han för övrigt hos alla, som han mötte under sin långa tjänst i Kungl. Kustartilleriet.

Alf Nyman

Kjell Silverbark

Foto: Arkivbilder

Ny sjöräddare namngiven

Så har då sjöräddningsstationen på Hasslö fått en egen sjöräddningsbåt. Lördagen den 29 november kunde Gudmor, landshövding Gunvor Engström namnge den nya båten till *Michano*.

Sjöräddningsbåten har kommit till genom en donation av den i Karlskrona välkände Mikael Blomqvist och båten lär enligt uppgift kosta någonstans mellan 6 och 7 miljoner kronor.

Båten, som är byggd på Djupviks varv på Tjörn, hade under två dagar före namngivningen körts hem till Hasslö av den frivilliga besättningen.

Högtidligheten inleddes med att Sjöräddningssällskapets VD, Rolf Westerström, hälsade välkommen och orienterade om Sällskapets verksamhet. Sedan var det dags för landshövdingen att sköta namngivningen, som inte innebar krossandet av en flaska champagne, utan besättningen drog undan ett skydd för namnet.

Den nya sjöräddaren Michano mellan systerbåten Lovisa Åstarnd från Hörvik och museifartyget Bremön

Gudmor Gunvor Engström förrättar namngivningen. "Ditt namn skall vara Michano"

Festligheterna fortsatte inne på Marinmuseum, där Sällskapets utbildningschef Anders Jönsson, baserad i Sölvesborg, tjänstgjorde som toastmaster.

Högtidligheten inleddes med, att donatorn Mikael Blomqvist utbringade en skål för den nya båten och så småningom var det dags för gratulanterna att ställa sig på rad.

Och självklart var det uppsyningsmannen och skepparen Klas-Willy Petersson, som stod i centrum denna dag. Karlskrona kommun, Räddningstjänsten i Östra Blekinge, Marinbasen, Kustbevakning-

Uppsyningsmannen på Hasslöstationen, Klas-Willy Petersson

Haslöbesättningen med donatorn Mikael Blomqvist och Gudmor

Skepparens plats. På bilden dock en vikarie

Donatorn Mikael Blomqvist utbringar en skål för den nya sjöräddaren

Haslöbesättningen ombord på sin nya sjöräddare

en, Sjöfartsverket och Polisen kom med gåvor och ett hopp om välgång och fortsatt gott samarbete.

Ett speciell gåva var den, som stödföreningen Livbojen kom med. De överlämnade en penninggåva på 30 000 kronor till stationen på Hasslö.

Anders Jönsson glädde sig speciellt åt en sak och det var, att Haslöbesättningen för dagen hade hittat finskorna och inte kom med trätofflor, som är den gängse fotbäcklädnaden ute på Hasslö.

Olle Melin

Lite uppgifter om Svenska Sällskapet för räddning af Skeppsbrutne (Sjöräddningssällskapet)

Sällskapet bildades 1907 efter ett antal stormar på Västkusten, vilka krävde åtskilliga människoliv.

Idag har sällskapet 60 sjöräddningsstationer från Bottenviken i norr och runt hela kusten upp till Strömstad. Även de stora insjöarna har räddningsstationer.

Sällskapet disponerar 150 båtar av olika klass, samtliga tillförda genom donationer.

Dygnen runt året runt finns 350 kvinnor och män, som utan krav på ersättning är beredda att inom tio minuter rycka ut för att rädda liv. Totalt finns i organisationen cirka 1700 frivilliga.

Räddningsbåt i Victoriaklassen

Michano är den 26:e båten, som sällskapet disponerar i denna klass.

Hon är byggd på Djupviks varv är 12 meter lång och väger 13 ton.

Båten är utrustad med två Scaniadieslar om vardera 550 hästkrafter, vilka driver två vattenjetaggregat. Maxfart är cirka 36 knop.

Hon är grundgående, sätter endast 70 cm, vilket innebär, att hon kan komma nära grundstött haverist. Konstruktionen är sådan, att hon inte kan slå runt. Hon vänder rätt på 3,5 sekunder

Ceremoni på Kungsholmen

Den 14 oktober ägde avslutningsceremoni rum på Kungsholmen för Basbevakningskompaniet. Efter genomförd utbildning placeras eleverna på Berga, i Göteborg samt i Karlskrona.

Ceremonien leddes av bataljonschefen Peter Glimvall, som också passade på att dela ut utmärkelserna Bästa elev och Bästa kamrat i de fyra plutoner, som kompaniet omfattat.

Olle Melin

Foto: Håkan Jönsson

Bataljonschefen delar ut utmärkelser

RÖRLIGA BLADET

Nr 4 - 2008

MUSEIFÖRENINGEN FÖR
RÖRLIGT KUSTARTILLERI

Vår adress

KA 2 Museiföreningen för Rörligt Kustartilleri
Marinbasen
Box 527
371 23 KARLSKRONA

Adressändringar

Vid adressändring glöm inte att vi behöver den för att nå Dig med Rörliga Bladet m m

Redaktör

Sigvard Bengtsson

Att vara medlem

Vill Du bli medlem eller veta om vår förening, ring Sigvard Bengtsson tel 0455/33 60 20 eller Hans Willebrand tel 0480/ 33056

Medlemsavgifter

Vi har mycket humana medlemsavgifter:

- Årsavgift 20:-
- Ständig medlem 200:-

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

För att vi skall veta vem som betalt in pengar vill vi att Du meddelar namn och adress

Hans Willebrand tfn 0480 / 33056 eller

Sigvard Bengtsson tfn 0455 / 33 60 20

Inbetalning av medlemsavgifter

Föreningen har öppnat ett bankkonto där medlemsavgifter samt eventuella gåvor kan sättas in.

Clearingnr = 6741 (Handelsbanken)

Kontonummer = 152 252 088

Adress: KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri

c/o Hans Willebrand

Gräsgårde 4327

338 96 Ljungbyholm

Innehåll

Del 4 av: Öv Sobeus bok
Det rörliga kustartilleriet 1902 -1945

Gåvor

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

Meddelande

Kamratträffarna på Militärhemmet i Karlskrona fortsätter under 2009 med följande dagar, som är **första tisdagen** i varje månad. **kl 0930**

3 februari, 3 mars, 7 april, 5 maj, 2 juni, 7 juli, 4 augusti, 1 september, 6 oktober, 3 november och 1 december.

Väl mött till kamratlig samvaro

Bild: 30,5 cm haubits m/1916

Museet

Öppettider:

Museet kommer att vara öppet under följande tider: Den 21/5 – 12/9 på Torsdagar, fredagar och lördagar, samt under tiden 5/7 – 9/8 även söndagar.

Samtliga dagar mellan 1100 - 1500

KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri har fått tillåtelse av författaren Urban Sobéus och av Militärhistoriska Förlaget att som följetong återge boken *DET RÖRLIGA SVENSKA KUSTARTILLERIET 1902-1945* i Rörliga Bladet

ARKÖSUND

Uppgift att hindra fiendligt framträngande till Bråviken och hindra fiendlig landstigning på Vikbolandet samt skydda våra fartyg på Svanfjärden och i Arkösunds hamn.

Batteriplats i trakten av Önebo järnvägsstation och platser för mätstationer på öarna utanför Arkösund.

Enbart smalspår järnväg. Batteriet når 10 000 m utanför yttersta skären.

KARLSKRONA

Uppgift att skydda flottans operationsbas och skydda våra fartygs in- och utlöpande från Karlskrona samt hindra landstigning på fästningens flyglar.

Batteriplatser i Karlskrona stad vid slakteriet, i trakten av Jämjö järnvägsstation och i trakten av Johannishus järnvägsstation och platser för mätstationer är fästningens ordinarie. Enbart smalspår järnväg.

Från batteriplats Slakthuset når man ej ända ut till Aspöbergsbatteriets räckvidd men däremot i övriga riktningar. Från batteriplats Jämjö och Jo-

hannishus når batteriet betydande områden som ej nås av Aspöbergsbatteriet.

MALMÖ

Uppgift skydda våra sjöstridskrafters passage genom Öresund, skydda flottans bas i Malmö, skydda Malmö stad med viktig industri m m samt hindra fiendlig landstigning på Skånekusten.

Batteriplats vid Fosie järnvägsstation varifrån man når från Falsterbo till Amager och Drogdens södra del.

HÄLSINGBORG

Uppgift att skydda våra sjöstridskrafters passage genom Öresund, skydda Hälsingborgs stad med viktig industri m m samt hindra fiendlig landstigning på Skånekusten.

Batteriplats i närheten av Gyhults järnvägsstation, varifrån man behärskar farvattnen norr om Hälsingborg till i höjd med Kullen.

GÖTEBORG

Uppgift att förhindra fientliga företag mot Göteborg, hindra fientlig landstigning mot Göteborgsområdet, skydda våra fartygs in- och utlöpande till Göteborgs hamn samt skydda flottans depå i Göteborg.

Batteriplatser på Säröbanan i trakten av Frölunda station, på spårvägen Göteborg- Saltholmen i trakten av Saltholmens station samt på Hisingen från trakten av Säve-Kode. Fästningens ordinarie mätstationer utnyttjas.

Batteriet når från samtliga platser betydligt utanför befintligt batteri 02 skottvidd, dessutom kan Kungsbackafjorden och Nordre älvs mynnningar nås.

Utredningen skulle användas som inträdesanförande i Kungliga Krigsvetenskapsakademien.

Projektet kom aldrig till utförande och de tilltänkta kanonerna kom i stället att hamna på Järfloffa 1940 som batteri JF.

Utredningen var ett försök att åstadkomma ett kustartilleri på järnväg och till en sådan rimlig kostnad att alternativet var fördelaktigt ur taktisk – ekonomisk synvinkel. Så blev ej fallet och projektet försvann i och med tillkomsten av moderna dragbilar. Rörligt artilleri på landsväg hade mycket större frihet att fritt välja transportvägar och grupperingsplatser.

1933 ett sista försök att skaffa järnvägsartilleri

Tidigt 1933 skriver CM till Kungl Majt och begär att få anskaffa ett järnvägsbatteri med två pjäser 24 cm m/96 som skall tas från Oscar-Fredriksborgs övre verk. Kostnad 1 490 000 kr. Inget beslut fattas.

933 gör marinförvaltningen, marinstaben och chefen för kustartilleriet en stor utredning. Av utredningen framgår bl a att kustfästningarnas rörliga artilleri enligt 1925 års försvarsbeslut skulle läggas ner. Mest kännbart var detta beslut vad gäller nedläggningen av 15 cm och 10,5 cm haubitsbatterierna. Därför skrev man 1926 och hemställde att de skulle få användas utan att i fred anskaffa anspansutrustning, d.v.s. hästar och seldon. Detta beviljades av Kungl Majt.

Nu tas detta upp på nytt. ... ”Batterierna är oundgängliga ... alltjämt tagas i anspråk såsom rörliga enheter vid mobilisering”.

I samma utredning finns också nya krav och önskemål. Efter en lång utläggning och redovisning av olika platser längs kusten vill man för detta nyanskaffa fyra 10,5 cm kanonbatterier och två 15 cm järnvägsbatterier.

Utredningen har därefter varit ute på remiss hos olika myndigheter bl a chefen för generalstaben. Dessa myndigheter motsätter sig denna anskaffning främst av ekonomiska skäl.

Så sent som 22 december 1933 skriver CM en VPM till CFöD angående säkerhetsåtgärder vid internationell konflikt. Bland alla olika förslag till anskaffning finns 24 cm och 15 cm järnvägsartilleri med. Någon hos kustartillerichefen har med blyerts skrivit ja framför förslagen utom för järnvägsartilleri där det står nej.

Järnvägsbatteriet har nu gått från 30,5 cm kaliber, vis 24 cm till nu 15 cm kaliber. Fördelen med järnvägsbatterierna hade varit den stora rörligheten jämfört med hästanspända batterier. Nu 1933 kommer terränggående dragfordon med bra snabbhet och terrängrörlighet som snabbt leder till att järnvägsartilleriet blir omodernt. Det tar dock några år (1936) innan marina myndigheter förstår detta. Det är försvarsbeslutet 1936 som definitivt tar bort järnvägsartilleri från kustartillerichefens önskelista.

Åkermanska kommittén, 1930 års försvarskommission och 1936 års försvarsbeslut

Åkermanska kommittén 1929 - 1930

1925 års försvarsbeslut innebar inte att försvarsförmågan fått någon slutlig lösning. Efter högerens valseger 1928 då Arvid Lindman blivit statsminister fanns ett stort tryck från borgerliga politiker och kretsar att ta upp försvarsfrågan.

Lindman tillmötesgick dessa krav och tillsatte 1929 en försvarsutredning (1929 års FU) som numera mest är känd som den Åkermanska kommittén efter ordföranden generallöjtnant Joachim Åkerman ur armén som även var aktiv högerpolitiker. Härutöver ingick som ledamöter major Mellqvist, armén, kommandör Tamm, marinen, kommandör Lybeck, flygvapnet, från UD E Boheman specialist på NF och nedrustning samt slutligen kommerserådet A F Engström teknisk expert från Ingenjörsvetenskapsakademien.

Som sekreterare tjänstgjorde kaptenerna Rosenblad armén och Strömbeck marinen, den senare med tjänstgöring i försvarsdepartementet. Inga politiker fanns med och därmed blev det mycket stor militär fackmässig dominans. Flottan hade två representanter i utredningen och dessutom var flygvapnets representant tidigare sjöofficer. Kustartilleriet hade ingen egen representant utan dess synpunkter framfördes av Tamm och Strömbeck. Härigenom var kustartilleriet helt beroende av flottans inställning till dess framtid.

Inga egentliga direktiv fastställdes för utredningen vilket gav ordföranden stor frihet. Utredningen hade genom sitt val av ledamöter en militär konservativ inriktning. Redan från början befarade man från många håll att utredningen skulle bli allsidig utan språkrör för högerens försvarspolitik med bl a en stark svensk flotta.

Arméns representant Mellqvist reserverade sig på viktiga punkter och utredningens auktoritet vad gäller inriktning av det framtida försvaret i Sverige försvagades successivt.

Kritiken mot utredningen växte successivt och tidigt våren 1930 kom den både från försvarsvänliga kretsar, socialdemokraterna och liberalernas partiledare C G Ekman. Krav på en ny försvarsutredning framfördes 9 april av riksdagen.

2 juni 1930 lämnade Arvid Lindman in sin regerings avskedsansökan, två dagar senare, 4 juni, kom Åkermanska kommitténs betänkande och 6 juni gav kretsar kring Ny Militär Tidskrift ut *Antingen - Eller*, som var en programskrift för ett nytt svenskt försvar och polemik mot Åkermanska kommittén.

På fyra dagar innebar detta högerregeringens fall, Åkermanska utredningens slut, en ny frisinnad regerings tillkomst och ett politiskt genombrutt för kretsen kring NMT:s nya tankar om Sveriges försvar.

Detta innebar i sin tur att trovärdigheten i och nyttan med Åkermanska kommitténs betänkande redan från början var starkt begränsad. Förslaget finns redovisat i

Beträffande sjöstridskrafterna finns en omfattande skrivning bl a angående baseringsbehoven med ett övergripande: ”gott skydd och önskvärd rörelsefrihet”.

Beträffande kustartilleriet skrev man följande: ”De närmaste behoven ifråga om det fasta kustförsvaret synas vara en modernisering av sjöfrontsartilleriet i Karlskrona fästning och anläggande av batterier i yttre bandet av Stockholms skärgård, vartill kanoner från utrangerade stridsfartyg torde vara tillfyllest. Vidare syns behövt att nyanskaffa artilleri i järnvägsavettage, vilket efter lagets krav kan disponeras för skydd av hotade kustområden eller andra ändamål ”

Denna inriktning är troligen Tamm huvudman för. Han hade tidigare varit marinattaché i Berlin och detta var den tyska linjen för utvecklingen av kustartilleriet under första världskriget. Skrivningen om kanoner från utrangerade stridsfartyg är främst grundat på att kostnaderna skall minimeras. Förslaget om järnvägsartilleri 1930 är förvånande men det drevs av marinstabschefen och chefen för kustartilleriet. Två gånger tidigare hade det varit uppe till beslut och bägge gångerna fått nej. 1930 var det redan ett passerat utvecklingsstadium.

1930 års försvarskommission

Utredningen kom att kallas 1930 års försvarskommission för att man startade sitt arbete detta år. Dess andlige fader var nye statsministern C G Ekman som utsåg Per Albin Hansson till ordförande. Det var denna gång en parlamentarisk utredning med 10 riksdagsmän varav två högermän, en bondeförbundare, en från liberala förbundet, två från de folkfrisinna och fyra socialdemokrater, varav Per Albin Hansson var en.

De tre militära sakkunniga var Oversten A G von Arbin armén, kommandörkapten G C A Ehrensvärd flottan och kapten A W C Gyllenkrok flygvapnet, vilka hade samma rösträtt som parlamentarikerna.

C G Ekman ansåg att von Arbin och Ehrensvärd skulle stödja högerlinjen i kommittén och var därför man om att få med Gyllenkrok som motvikt. Som experter deltog överste K A Bratt och avdelningschefen i UD E Boheman, bagge utan rösträtt. Generalsekreterare var statssekreterare C O Humble och övriga sekreterare var majoren H V Jung armén, kommandörkapten S Y Ekstrand marinen och kapten A W C Gyllenkrok flygvapnet. Lagg märke till Gyllenkroks dubbla roll som expert med rösträtt och sam-

tidigt sin egen sekreterare. Troligen ett sätt för C G Ekman att balansera ut en majoritet för sin linje i försvarsfrågan. Lagg också märke till att marinens två representanter kommer bagge från flottan. Beträffande valet av von Arbin och H Jung som arméns representant resp sekreterare dr det troligt att Jung ansågs för ung (major) för att kunna matcha marinens representant G Ehrensvärd. Både valet av ledamöter, experter, sekreterare och inriktning blev ett klart avståndstagande från Åkermanska kommittén.

Per Albin Hanssons uttalade vilja var att arbetet skulle gå snabbt och vara klart före andrakammarvalet 1932. Det visade sig mycket snabbt att denna tidpunkt inte gick att hålla på grund av det omfattande och genomgripande arbete som kommissionen kom att utföra. Vad gäller arbetet Inom kommittén skedde detta ofta genom specialföredragningar med efterföljande diskussioner. NMT-kretsen hade vad galler armé och flygfrågor ett stort inflytande speciellt när det galler val av föredragshållare. Däremot fördelades frågor rörande marinen av marinens sekreterare Ekstrand till enbart sjöofficerare. Det var NMT-kretsen som inledningsvis fick fora kustartilleriets talan när så behövdes.

En stor del av utredningsarbetet beträffande försvarets framtida utveckling genomfördes i underkommissioner där kretsen kring NMT hade nästan obegränsad dominans utom vad galler marinen men där kustartillerimajoren Rudolf Kolmodin flitigt anlätades. Många av de PM till 1930 års FK som finns bevarade är CKA arkiv dr märkta ”uppgjort av Kolmodin, överlämnat till Ekstrand”.

”Bland de marina experterna tilldrar sig kustartillerirepresentanten, Rudolf Kolmodin, särskilt intresse. Denne hade medverkat i A-E och bör redan då ha befunnit sig på kollisionskurs vis a vis sjöofficerskåren. I vida kretsar inom kustartilleriet ansåg man sig förtvåningad inom den sjömiliterärt dominerade marinen. Kolmodin fick efter hand en stallning inom kommissionen som praktiskt sett ställde honom i paritet med försvarsgrenssekreterarna.

På expertplanet gick således utvecklingen tidigt därhän att två av försvarsgrenarna dominerades av NMT-kretsen, medan marinen tvingades acceptera en av medarbetarna i A-E som kustartillerirepresentant”.

Från 1931 var alltså Kolmodin etablerad i försvarsutredningen med en stark ställning, officiellt som sakkunnig, men i realiteten i likhet med försvarsgrenssekreterarna och med stöd av övriga inom NMT-kretsen driva kustartillerifrågorna även när dessa inte överensstämde med flottans intressen. I Helge Jungs arkiv finns handlingar bevarade med Kolmodin som ursprung, bl a ett tal som Kolmodin höll 1931 för kustartilleriets reservofficerare med titeln: *Fly get den svåra kustkanonens ersättare?*

Svaret på denna fråga 1931 är att både flyg, flotta och kustartilleri behövs i det framtida invasionsförsvaret och att ingen av de andra kan ersätta kustförsvarskanonerna.

Det är intressant att Helge Jung ansett detta tal så viktig att han bevarat det för framtiden.

Innan utredningen kom med sitt betänkande 1935 hann vissa av medlemmarna att bytas ut, bl a statsministern fr.o.m. 1932 Per Albin Hansson, Gyllenkrok och Humble. Betänkandet som heter är mycket omfattande och består av 6 öppna och ett stort antal hemliga delar. När man läser utredningen blir man imponerad av omfattningen, allsidigheten och vilja an att samtidigt alla frågor och problem.

Här kommer att redovisas det viktigaste vad gäller kustartilleriet och framför allt rörliga kustartilleriet.

”Kustartilleriets värde grundas på dess förmåga att i samverkan med övriga försvarsgrenarna avvisa eller i vane fall så försvara angrepp på vissa viktiga skärgårdsområden att sådana icke bliva sannolika. Dessa områden äro främst Stockholms och Upplands skärgårdar, Blekinge skärgård och Göteborgs skärgård.....

Vad kustartilleriet beträffar synas fasta batterier till försvar av inloppen till Stockholm, Karlskrona och Göteborg samt norra Gotland (Fårösund icke kunna undvaras) ”.

Beträffande det rörliga kustartilleriet redovisas i den öppna del III följande:

”Det rörliga kustartilleriet bör förstärkas såväl å Gotland som å fastlandet för att bereda sjöstridskrafterna och sjöhandeln stöd å vissa platser jämväl utanför de områden som försetts med ett permanent försvar,

ävensom för att kunna användas till förstärkning av det omedelbara försvaret mot landstigningsföretag inom vissa kustområden .”

Av ovanstående framgår att det rörliga kustartilleriet i första hand skall användas utanför kustfästningarnas områden främst vid landstigningsshot men även inom kustfästningarna.

Förbanden skall vara utgångsgrupperade både på Gotland och fastlandet: Gotland: rörliga kustartilleribatterier och luftvärnsbatterier m m för Gotlands försvar i övrigt.

Fastlandet: Kommissionen har vidare föreslagit uppsättande av vissa rörliga kustartilleribatterier vilka avses för användning i första hand å fastlandet. KA 2: Det regementet tillhörande rörliga sjöfrontsartillerikompani överförs till Fårösunds kustartillerikår.

Gotland får alltså ett eget rörligt förband som överförs från KA 2 i Karlskrona.

Av en hemlig bilaga till SOU 1935:43 framgår detaljerna till redovisade beslut.

Gotlands rörliga sjöfrontsbatterier: *För förstärkning av Gotlands försvar föreslår kommissionen följande av kustartilleriet bemannade formationer, nämligen*

Två 10,5 cm kanonbatterier (å 4 pjäser), (1. och 2. 10,5 cm kabatt).

Pjäserna till ett av 10,5 cm kanonbatterierna kunna erhållas genom överflyttande till Gotland av i Karlskrona befintliga 10,5 cm kanoner. Till det andra batteriet bliva två pjäser disponibla genom den medelsanvisning härför som beslutats av 1935 års riksdag.

1 engångskostnaderna för ovan angivna batterier (167 tkr och 422 tkr) ingår bl a anskaffning av sammanlagt följande motorfordon för batterierna: 4 traktorer, 6 lastbilar samt 4 rekognoscerings bilar.

De till högsta krigsledningen förfogande ställda rörliga kustartilleribatterierna:

Fyra 15 cm kanonbatterier (a 3 pjäser) samt

Tre 15 cm haubitsbatterier (a 4 pjäser).

De föreslagna 15 cm kanonbatterierna avses att nyanskaffas (3.560 000 kr) De föreslagna 15 cm haubitsbatterierna föreslås att utgöras av två i Vaxholms fästning, ett i Karlskrona fästning befintliga dylika batterier (motorfordon 71.000 kr).

På grund av ekonomiska skäl har kommissionen icke bland engångskostnaderna för dessa batterier kunnat inrymma medel för anskaffning av fullständig utrustning med motorfordon. Anskaffandet av motorfordon har måst inskränkas till materiel endast i sådan omfattning som betingas av att övningar i fred skola kunna bedrivas. Kommissionen anser därför att anskaffning av återstående vid krig erforderliga motorfordon bör baseras på vid mobilisering verkställda köp eller rekvisitioner. I engångskostnaderna ingår medel för anskaffning av ett visst antal 8 mm lvkulsprutor.

Det rörliga kustartilleriet omfattar enligt 1930 års försvarskommissions förslag:

Vaxholms fästning reserv: Två 10,5 cm haubitsbatterier
Åtta 8 cm kanonbatterier
Befintliga 57 mm kanonbatterier m/95

Karlskrona fästning reserv: Ett 10,5 cm haubitsbatteri
Fyra 8 cm kanonbatterier

Fårösunds fästning: 1. 10.5 cm kanonbatteriet
2. 10.5 cm kanonbatteriet

Högsta krigsledningen: 15 cm kustartillerikanondivision bestående av stab och fyra 15 cm kanonbatterier
15 cm kustartillerihaubitsdivisionen bestående av stab och tre 15 cm haubitsbatterier.

Av ovanstående framgår att de nya rörliga batterierna på Gotland skapas genom överförande från KA 2 av ett batteri. Medel för två pjäser i det andra batteriet finns beviljade av 1935 års riksdag. Hur resterande två pjäser skall anskaffas framgår ej.

De fyra 15 cm kanonbatterierna och de tre 15 cm haubitsbatterierna skall stå till högsta krigsledningens förfogande för insättande utanför kustfästningarnas områden i första hand.

Av dessa förband så skall 15 cm kanonbatterierna nyanskaffas för 3,5 miljon kr. Enbart motorfordon för övningar i fred anskaffas, tydligen är inte hotet från Nazi-Tyskland tillräckligt påtagligt ännu.

Vissa av den äldre rörliga kanonmaterielen i kustfästningarna behålls turligt nog som reserv trots att de är föråldrade. De kom att ha viktig betydelse vid mobiliseringen 1939 som ersättning för ännu ej byggda fasta lätta batterier.

30 december 1935 skriver chefen för kustartilleriet till konungen angående försvarskommissionens förslag. Första raderna vad gäller det rörliga kustartilleriet anger inriktningen av övriga fyra foliosidor: *"Vad beträffar det rörliga kustartilleriet har jag i huvudskriften framhållit, att en viss utökning – utöver vad kommissionen föreslagit – enligt min mening är erforderlig."*

Man anser att alltsedan första världskriget så har marinen hävdat *"en avsevärd ökning kustfästningarnas rörliga och flyttbara bestyckning"*, som man avser vara till nytta för *"ej blott respektive fästningars försvar, utan även för försvaret av riket i dess helhet"*. Detta skall ske genom

skydd av öppna kuststräckor där flottan har svårt mot en överlägsen fiende t ex Öresund och södra Kalmarsund, liksom skärgårdsområden där fast försvar saknas. Härutöver anser man förbanden kan användas att förstärka anfallna eller hotade kustfästningar från de som är mindre utsatta.

Man anser att ingenting som motsäger dessa tankar har inträffat sedan de skrevs 1920. Tvärtom så har man successivt alltmer förstått behovet av rörligt kustartilleri. *"Vissa offentliga uttalanden av ordföranden i 1930 års försvarskommission synas också giva vid handen, att man inom försvarskommissionen har kommit till insikt om det rörliga kustartilleriets synnerliga betydelse"*.

Det var en nyhet för mig att Per Albin Hansson personligen förordade en anskaffning av rörligt kustartilleri.

Därefter framförs i skrivelsen att någon utredning av det totala erforderliga antalet batterier aldrig gjorts, vilket borde ha genomförts före kommissionens beslut.

Så följer en uppräkningslista av de förslag om rörligt kustartilleri som lämnats in. 1933 föreslog CM och CKA gemensamt anskaffning av ett 15 cm järnvägsbatteri ! och två 10,5 cm rörliga kanonbatterier.

Tidigare, 1929, hade man föreslagit ett 24 cm järnvägsbatteri som en uppföljare av förslaget om anskaffning av två 30,5 cm järnvägsbatterier 1921. 1934 genomförde CM en basutredning, där man föreslog anskaffning av ytterligare två 10,5 cm batterier.

Han anser i skrivelsen att samtliga batterier som nu angivits erfordras utöver de tre haubitsbatterier och två 10,5 cm kanonbatterier.

Årsmötet 2009

Glöm ej att notera, vänta inte med att anmäla!

KA 2 Kamratförenings årsmöte äger rum torsdagen den **5 mars kl. 1800**
på Sjöofficersmässen i Amiralitetsparken

Efter årsmötet inbjuds till kamratmiddag av sedvanlig karaktär.

Pris för deltagande i middagen:

Medlem 150 kronor

Icke medlem 200 kronor.

Bindande anmälan till middagen **senast den 27 februari**
till Yvonne Wirbrand,
telefon 0455-86622 eller e-post: yvonne.wirbrand@mil.se
alternativt till Klubbmästaren Lars Iger telefon 0455-80587

VÄLKOMNA!

Lösning korsord 3/2008

Denna gång korar vi tre pristagare och
Fru Fortuna har gynnat: gynnat

Sten Joelson
Bredgatan 28
293 31 OLOFSTRÖM

Lars-Olof Boström
Hallengrensvägen 4D
370 24 NÄTTRABY

Yngve Abrahamsson
Bofinksvägen 14
371 45 KARLSKRONA

GRATTIS! Pris kommer.

Korsord 4/2008

har som vanligt tillverkats av Gustav Karlsson.

Lösningen insänds till: Redaktören Kustposten Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

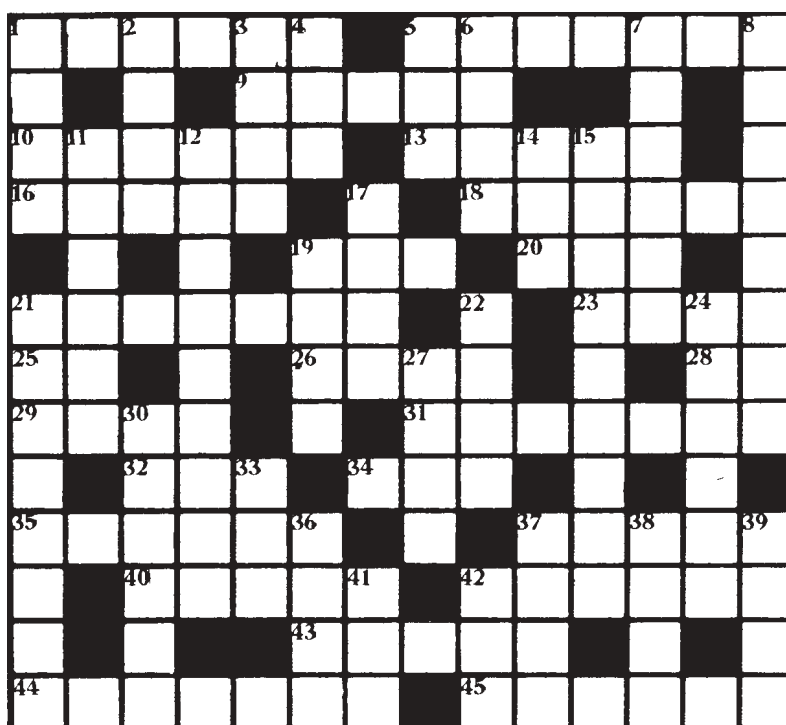
Senast den 1 februari 2009 vill vi ha Din lösning. Pristagare meddelas per post.

Vågräta ord.

1. En människas varande.	8. Skenbar.	21. Hädelse.	37. Blekingepojkar.
5. Samkänsla.	11. Omkring 4000 krigare.	22. Ömka.	38. Billigt såld.
9. Gratia Dei i Småland.	12. Trivial.	24. Kom kanske Mercurius.	39. Moses bror.
10. Brukar den seriöse.	14. Gör väl den högmodige.	27. Dålig vana.	41. Den kommer småningom.
13. Elak.	15. Förtjusande.	30. Må suparna vara.	42. 1505.
16. Longe.	17. Fisk	33. Ondskepräglad inledning.	
18. Kan konungen sägas vara.	19. Gympafarsa.	36. Mineral.	
19. Rättesnöre.			
20. Arkitektorganisation.			
21. Imaginär.			
23. 1589 in Roma antiqua.			
25. Arbetareorganisation.			
26. Ädelgas.			
28. Skydd för vind.			
29. Med diverse påbrå.			
31. Vrider.			
32. 1051.			
34. Kvinna.			
35. Husfolk.			
37. Abbrevierad sabbatsafton.			
40. Blodsugare.			
42. Antikvitetsförråd.			
43. Gömda.			
44. Längtade Sjöberg till.			
45. En dödssynd.			

Lodräta ord.

- Sagokung.
- Ocivlicerad.
- Korrektionsmedel.
- Gladeliga toner.
- Till fläsk och potater.
- Göra gult pålägg.
- Där Balder etc. bodde.

En yngling blev en Kronans karl

1945 Kriget nalkades slutet. Jag arbetade hos en bonde i Rödeby. Tillsammans med en äldre kamrat avverkade jag ett stycke blandskog till meterved. Vi ”snickade famn”, som man folkligt uttryckte det. Under tiden avled president Roosevelt av yankeunionen, och Stalin av sovjetunionen var stålstark.

Tyskarna var snart färdiga, Hitler hade ”mockat under katten” och våren nalkades. En torvfabrikör i Moshult annonserade efter arbetskraft, och jag fick anställning där. Där var hårt arbete men bra betalt, och jag var där en månad, tills hela laget gjorde uppror mot den odemokratiska disponenten och slutade. Jag åkte vidare, till arbetsförmedlingen i Kalmar och fick arbete i ett sockerbetsfält på Öland. Efter midsommar var säsongsarbetet där slut och jag åkte hem till Rödeby, där jag fick tjänst som byggnadsarbetare vid brandstationsbygget. Där arbetade jag för en krona och femtio ören per timme, tills bygget var färdigt i oktober. Arbetslös igen, sökte jag efter något inför vintern. Jag kunde ju fullbordat en cirkelgång och återgått till skogsarbete, men då råkade jag möta en något äldre yngling, som just blivit korpral vid kungliga kustartilleriet. Han sporde efter vad jag gjorde och jag svarade att jag var arbetslös. - De söker folk till KA 2, sade korporalen. Sök dit! Jag gjorde så, med tanke att jag då kunde få kläder, mat och logi för vintern. Det fick jag – och för ytterligare fyrtio vintrar.

Jag räknade inte med någon framtid där, ty en miserabel uppväxt i ett nödhjälpslandskap, som Bleking var, gav

inte stort självförtroende. I uppväxtåren såg och mötte jag stundom underofficerare och underbefäl ur marinen. De uppträdde högaktigt och föreföll så långt ovan mig, att jag aldrig fick en tanke om att nå så högt som de. Jag hade ett klart godperspektiv till ”Kronans folk”. De kallades ofta för ”kommissjudar”, och de betraktade nog oss fattigfolk som negrer.

Den nittonde november 1945 lämnade jag mitt hem, cyklandes på min Apollo, för att probieras vid KA 2. Mor grät en skvätt, och far lade in en pris Karlskronasnus; varefter han gick till ”Berget” för att hugga sten. Vaktchefen vid Gräsvik avdelade en beväringssman, med gevär och maggördel för att ledsaga mig till fjärde kompaniet i Östra kasernen. I kompanikorridorren mötte vi några korpralskoleelever, bland andra en som hette Nyholm. ”Vänd om för fan”, skrek han och de andra i korus.

En ”lodarekorpral” tog hand om oss nya, in spe blivande ”kaniner”, och förde oss till olika testställen, teoretiska och praktiska. Jag minns, att jag inte var färgblind, hade positiv reaktion på ett tuberkulinprov och bland andra värden hade SR 5 och IQ 120. Jag visste inte vad dessa värden innebar och betydde, men senare förstod jag, att det var till min fördel att inte SR (”sänkan”) var 120 och IQ var 5.

Efter godkända prov hänvisades jag till 12. kompaniets expedition, där flaggjunkaren G W Persson var kompaniadjutant. Han förelade mig ett kontrakt, som jag skrev på och band mig så till KA 2 för fyra och ett halvt år. Direkt fick jag femtio kronor, värningskovan, och GW kvitterade ut lika mycket, förebärande att han hade värvat mig.

Tillsammans med mig kom tvenne andra ynglingar: Erik Andersson från Gökalund och Alvar Carlsson från Tving. Stamrekrytskolan hade börjat redan den förste oktober, varför vi tre var efterblivna, en och en halv månad.

1945 års stamrekryter

Från vänster: främre raden: Curt Malthe, Nils-Erik Svensson och Bernhard Karlsson, mellersta raden: Henning Olsson, Masen Alvar Johansson, Gustav Karlsson och Alvar Karlsson, bakre raden: Ove Olsson, Erik Andersson och Nils Möller.

Vi ålades därför extrautbildning om kvällarna, för att komma ifatt de tidigare ”kaninerna”.

12. kompaniet var s. k. skolkompani, vilket innebar att regementets stampersonal utbildades där; förutom årets beväring. Kompani- resp. skolchef var kapten Dahlheim; en robust krigare med glimten i ögat och litet rävaktighet bakom öronen. En kaptenlöjtnant, Lennart Knaust var chef för ”kaninskolan”. Han var litet stirrig och skrek obegripligt. Han undervisade oss bland annat med hjälp av RekrIKA, en rekrytinstruktion. Ur den fick jag bland annat lära mig att ”torrskaffning består av: *bröd, smör, ost och en varm dryck*”. Det var mycket viktigt, att vi räknade upp dessa ingredienser i rätt ordning. Jag fick även lära mig att *personal i flygplan i luften hälsar icke på personal på marken*. Detta kunde verka något löjligt, men i den boken lärde jag mig mycket nyttigt och vettigt. Där fanns ett exempel på hur en tjänsteskrivelse skulle hopställas och formuleras. Det exemplet har jag följt hela livet och i alla sammanhang, och utbildningen omfattade formell exercis en timme varje dag och gymnastik också en timme om dagen. Dessutom lärde sergeanten Gustav Henry Nilsson oss att skjuta med gevär m/96. Han övade oss även i formell exercis. Gymnastikläraren hette Franklin och tilltalades med ”löjtnant”. Vi läste civila ämnen: svenska språket, matematik, fysik, historia och engelska. En filosofie kandidat, Forshammer, ledde oss längs denna humanitära kunskapsled.

Disciplinen var hård, och syftade till absolut lydnad. Man gjorde allt efter order och intet utan. Jag minns, att jag var sjuk under skoltiden och inlagd en vecka på Gräsviks sjukhus. När jag kom tillbaka, utskrivnen som frisk,

gick jag att anmäla mig för ”magistern” Forshammer. Då bar det sig inte bättre, än att jag sträckte fram högra labben till hälsning. Jag var van vid, att vi i skogsbyn hälsade på varandra i hand utan avseende på åldersskillnad eller kommunalskattebetalningsförmåga. Men här gjorde jag ett ”klavertramp” som jag aldrig glömde. Kandidat Forshammer glodde på min framsträckta hand så föraktfullt att jag höll på att sjunka. Naturligtvis tog han inte i min kaninlabb.

Jag minns en annan händelse. En lördagseftermiddag, efter tjänstens slut, mötte jag skolchefen, kapten Dahlheim, i kompanikorridoren. Han sporde mig: - Ska du inte åka hem Karlsson? - Kapten, jag har inga pengar, svarade jag. Han trevade i en ficka och fick upp två kronor, som han gav mig. - Åk nu hem Karlsson, sade den mäktige och humane. Framåt jultiden frågade han mig, om jag kunde ”fixa” en julgran åt honom. Jag fixade en i kommunens skog och förärade honom.

I slutet av mars var rekrytskolan slut, och stamrekryterna fördelades till de kompanier som de yrkesmässigt hade antagits till. Jag kom att, som minör, tillbringa sommaren 1946 vid 12. kompaniet på Almö.

Gustav Karlsson Walles

Sune Bjulemar 1914 – 2008

Sune Bjulemar har lämnat det timliga. Han föddes 1914 i Stora Harrie i Malmöhus län. 1933 trädde han i krigstjänst vid KA 2, som vapensmed, och befordrades till flaggkorpral 1940. Han utnämndes till underofficer av andra graden 1942 och till förvaltare 1952. Han tjänstgjorde därefter fram till pensionsavgången 1974 vid tygförvaltningen vid Blekinge kustartilleriförsvar, där han var känd som en kunnig och duglig yrkesman. Sune Bjulemar tillhörde KA 2:s kamratförening, alltsedan den bildades 1936 och deltog flitigt i dess möten och andra aktiviteter. Han var en god, ärlig och trogen medlem och kamrat, vilket uppmärksammades genom att han tilldelades kamratföreningens förtjänstmedalj. Hans minne dröjer i tacksamhet och saknad.

Gustav Karlsson

Gammalt och nytt på Vallgatan

Mycket har förändrats i Karlskrona sedan slutet av 1800-talet. Jag har läst en uppgift, att rivningarna på Trossö efter 1945 skövlut fler hus än den stora stadsbranden 1790.

Jag har i min ägo tre bilder från Vallgatan, där kasern Najaden och Amiralitetsförsamlingens församlingshem i dag ligger. Den äldsta, som är från ungefär 1890, visar sträckningsmuren, som började vid Bastion Aurora och fortsatte till en plats på Västerudden mellan Konstapels- och Arklimästaregatorna. Denna, av Erik Dahlberg planerade, mur var tänkt att gå fram till bastionen Drottninghall, som en gång låg, där varvets stora verkstadsbyggnad i dag ligger. Sista delen blev dock aldrig byggd.

Den del av sträckningsmuren, som låg längs Vallgatan, revs 1893

för att ge plats åt nuvarande kasern Najaden och kasernen byggdes för det samma år uppsatta förbandet Kongl Karlskrona artillerikår, som 1902 blev Kungl Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2). Kasernen stod klar 1895 och kallades under KA 2-tiden för Norra kasern.

Nuvarande kasern Jarramas byggdes 1905 och kom under KA 2-perioden att kallas för Södra kasern. KA 2 flyttade till Gräsvik 1943.

Där församlingshemmet nu ligger, låg det hus, vi ser på bilden. Norra kasern är byggd, så bilden torde vara tagen någon gång mellan 1895 och 1900. Det avbildade huset var byggt 1754 och ett äldre hus, som stod i vägen och revs, när sträckningsmuren byggdes. I detta hus liksom i det avbildade bodde kyrkväktaren. Det äldre huset har liknats vid en koja.

Den nytagna bilden återger församlingshemmet, som är inhyst i det

hus, som byggdes i slutet av 1890-talet som bostadshus för underofficerare ur Karlskrona artillerikår och sedermera KA 2. Huset hade denna funktion fram till KA 2 utflyttning. Huset kallades lite vanvördigt för barnfabriken, eftersom åtskilliga barn till kustartilleriunderofficerare växte upp där.

Kyrkväktaren hade med den tidens mått en förhållandevis bra bostad. Men han kunde ha knappt med kontanta medel. År 1773 hade dåvarande väktaren passat på att för egen del lägga beslag på innehållet i en kyrkans kassa och sålunda tillägnat sig 513 riksdaler.

Väktaren ålåg även att vara kyrkstöt och fick under gudstjänsten gå omkring för att med hjälp av en blåmålad käpp väcka dem, som under den långa och tröttande andakten råkat slumra till.

Olle Melin

Nuvarande kasern Najaden (Norra kasern) någon gång åren 1895 – 1902. Längst till höger skimtar Gamla tyghuset, som revs 1902 för att ge plats åt Södra kasern (Jarramas). Längst bort på Vallgatan synd ett litet hus nästan mitt i gatan. Detta var Amiralitetskyrkans vaktmästares bostad.

Vallgatan med gamla sträckningsmuren

Vallgatan idag

Här ligger Församlingshemmet idag

Församlingshemmet idag

Amiralitetsförsamlingen

Foto: Olle Melin Arkivbilder

Varför inte koppla av julstök m.m. med en konsert eller en stunds stillhet. Vår församling, Kungl Karlskrona Amiralitetsförsamling, erbjuder en rik flora av aktiviteter inför, under och efter stundande julhelg.

Här några axplock!

12 december 0730	Marinbasens julavslutning, medaljutdelning Marinens Musikkår, sångsolist
13 december 1800	Församlingens Luciavesper
14 december 1800	Kulturskolans Luciakonsert
19 december 2200	Midnattskonsert
24 december 1700	Julbön
24 december 2330	Julnattsmässa
25 december 0700	Julotta
1 januari 1800	Nyårsmässa
6 januari 1700	Sjung ut julen

Slottet, Rosenholm

Kungl Karlskrona grenadjärregemente (I 7) hade efter etableringen på Gräsvik 1905-1906 varit hänvisade till den mycket trånga Wämöparken som närövningsfält. Man hade visserligen möjlighet att utnyttja sina föregångares övningsplatser, Bredåkra hed (Blekinge bataljons övningsplats) och Ränneslätt utanför Eksjö (Smålands grenadjärkårs övningsplats), men de dåtida besvärliga transporterna försvårade dessa utnyttjanden. Så behovet av ett närövningsområde var akut och ännu mer besvärligt blev det, när regementet 1915 utökades från två till tre bataljoner, sammanlagt 12 kompanier. Förutom övningsområde efordrades nya förläggningar och detta tillgodosågsgenom att två stora baracker flyttades från Skillingaryd till Gräsvik. Under KA 2-tiden användes dessa byggnader som skolbyggnad respektive övningsförråd med filmsal.

År 1914 inköpte kronan gårdarna Rosenholm och Sillatorp norr om Karlskrona och I 7 fick på så sätt ett nytt och betydligt bättre övningsfält. Köpehandlingarna undertecknades den 25 juni. Sillatorp köptes för ett pris av 55 000 kronor av konsul W Thörn och Rosenholm för 215 000 av änkefru Christine Marie Palander. För Rosenholm gjordes dock förbehållet, att huvudbyggnaden (Slottet) med tillhörande park och trädgård ej skulle få disponeras förrän efter fru Palanders död. Det tog på detta sätt några år, innan Slottet togs i bruk av grenadjärerna.

Slottet kom att användas som mäss- och samlingslokal under I 7-tiden och samma blev förhållandet för I 7:s efterträdare, ett detachment från Kronobergs regemente, I 11 K.

Under andra världskriget användes Slottet som huvudbyggnad för Infanteribesättningen ur landstormen. Efter kriget kom KA 2 att förvalta Rosenholmsområdet och Slottet hade en mängd olika användningsområden och på 1960-talet, när VU 60-reformen radikalt ändrade värnpliktsutbildningen vid flottan, kom Slottet att användas som centrum för den avdelning ur Karlskrona ör-

logsskolor, som svarade för driften på Rosenholm och som centrum för basförsvarsutbildningen.

Sedan drygt 20 år används Slottet, som i dag ligger inom kronans område, som administrationsbyggnad för Blekingegruppen ur Södra militärdistriktet.

Familjen Palander är i Karlskrona mest bekant för sin affärsverksamhet med centrum i det stora gula huset längst norrut på Drottninggatan vid hamnen, ett hus som i dag är i Karlskrona kommuns ägo. Palanderska gården, som huset kallas, har fått sitt namn efter Carl Vilhelm Palander, som drev affärsverksamhet åren 1847 till 1865, då han avled. Sonen Adolf Palander, kommandör i flottan, inträdde i rörelsen 1860 och han kvarstod till 1906, då han drog sig tillbaka till Rosenholm, där han avled 1912.

Palanderska gården torde var byggd i början av 1700-talet och användes som landshövdingeresidens 1752-1769.

Sillatorps gård låg ungefär, där KA 2 f.d. Underhållsskola i dag ligger och denna gård användes under Rosenholms första utbyggnadsetapp som kontor, lunchrum m.m. för byggarna. Efter byggnationen i mitten av 1970-talet revs den fina gården Sillatorp, som tyvärr var full av husbock.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Kungsholmen på 1900-talet

Östra befälshuset

Tre bilder talar lite om livet "vid sidan om" på Kungsholmen i början av 1900-talet. Förutom att Kungsholmsfort var en viktig länk i det svenska försvaret och en lika viktig utbildningsplats för Karlskrona kustartilleriregemente, så fanns det också en civil del på ön.

Zenta Centervall, som var dotter till Anders Fredrik Centervall, kommandant på Kungsholmen och tillika Chef för Kongl Karlskrona Artillerikår 1893-1901, har i sin bok "Av hugenoternas stam" berättat om livet på Kungsholmen på 1890-talet.

Då bodde på ön ett drygt tiotal familjer, ofta med skolbarn, som dagligen fick ta kommunikationsbåten fram och åter till Karlskrona. Familjerna hade ofta hjälp av de båtsmän, som periodvis tjänstgjorde på ön. Vid tiden ifråga, var båtsmanshållet under avveckling och de kvarvarande i kåren användes i huvudsak till det, vi en gång kallade handräckningstjänst.

I slutet på 1800-talet fanns en kompanichef för Blekinge östra båtsmanskompani, som roade sig med att döpa om båtsmännen, inte på det sätt som varit vanligt med namn som Fyr, Eld, Modig m.fl. utan med namn som Älskling, Rosenknopp och andra närliggande beteckningar.

Och det lät ju roligt, när en officersfru ropade till en båtsman; "Kom

hit älskling och hjälp mig med...", skriver Zenta Centervall.

Familjerna bodde dels i Donjonen, dels i det 1979 rivna Östra befälshuset, som låg vid linje VII mitt emot marketenteribyggnaden. Kommandanten bodde i Södra befälshuset och från 1908 i det norra.

Under Första världskriget evakuerades familjerna från augusti till slutet av oktober 1914, men kunde sedan återvända.

I mitten av 1930-talet hade jag fyra kusiner, som växte upp på ön. En av dessa berättade, att när han gick i skolan, passade kommunikationsbåten *Bore* bra tidsmässigt för intransport, men vid skoldagens slut var det några timmars väntan, innan återtransporten kunde ske. Det år, som kommandantens son började skolan, sattes omgående en extrabåt

in för hemfärden. En sådan åtgärd skulle idag förmodligen gett en hel löpsedel i någon av våra kvällstidningar.

Den sista familjen lämnade Kungsholmsfort 1959.

Olle Melin

Civilarbetare Kungsholmen, kring sekelskiftet 1900

Svingård på Kungsholmen på 1920-talet

Foto: Arkivbilder

Barkbåt

Utbildning fr.v. Terese Frankesson, Julia Andersson Tony Göransson Peter G Fröberg instruktör, Ola Nilsson, Vanda Finnman, Ebba Dahlqvist, Vilhelm Rydén och Simone Wiss

Kungsholmen. Här gestaltat av Anton Härder chef för Linnés Råshult

Segel på Yttre Redden

Kommandör 1 Rabi Ahuja chef för den Indiska Sjövärnsskåren som har 6 000 medlemmar

Sjövärnsskårmöte i Karlskrona

Representanter från ett dussintal Sjövärnsskåror från hela världen har varit samlade i Karlskrona för en gemensam internationell konferens. Det är den svenska Sjövärnsskåren, som står som värd då en rad gemensamma frågor skall diskuteras.

Sjövärnsskårenas Riksförbund, i dagligt tal "Sjövärnsskåren", är arvtagare till såväl frivilliga motorbåtskåren som Marinens sjövärnsflottiljer. Sjövärnsskåren är en marin frivillig försvarsorganisation, som har till uppgift att rekrytera och genomföra frivillig marinutbildning för både ungdomar och vuxna.

- Frivilligtanken är än idag den bärande idén i verksamheten berättar John Fritsch förbundsordförande, då vi träffar honom ombord på en av Sjövärnsskårens båtar på väg ut till Kungsholmen i Karlskrona skärgård. - Konferensen här i Karlskrona är årligen återkommande och här behandlar vi gemensamma frågor, ungdomsutbyte och utbyter erfarenheter, berättar han.

För fulla segel

På vår väg ut mot Kungsholmen möter vi postjakten Hiorten för fulla segel. Fartyget tillhör Blekinge Sjövärnsskår, men ombord bedrivs utbildning för hela Sjövärnsskåren.

- Eftermiddagens verksamhet är att visa upp en del vår ungdomsverksamhet och den utbildning vi genomför på Kungsholmen säger John Fritsch, men även att få visa upp Kungsholmen och givetvis även för att umgås och diskutera olika frågor på tu man hand.

- Det kulturella utbytet och förståelsen för varandra är en av flera viktiga punkter på konferensen.

Indien

Hela konferensen genomförs på engelska och de utländska representanterna kommer från länder, som tillsammans representerar en tredjedel av jordens befolkning. Vi träffar kommandören av första graden Rabi Ahuja, som är chef för den Indiska Sjövärnsskåren.

- Vi har haft ett utbyte med Sverige sedan 1997, då vi sände hit två av våra elever för utbildning och sedan har även Sverige haft elever hos oss berättar han. - Vi har ungefär 6 000 elever och vår verksamhet är mycket populär och har många sökande, säger Rabi Ahuja.

- Allting görs på frivillig väg och utbildningen, som oftast bedrivs på söndagar, är inriktad på sjömanskap och ledarskap. År 2009 är Indien värd för den årligen återkommande konferensen.

Linné och forthistoria

Väl ute på Kungsholmen visas gästerna runt under ledning av instruktören furir Peter Fröberg, som berättar om sin utbildning och besökarna får även se, när eleverna riggar och seglar i väg med en bark. Hur eleverna bor och har sin utbildning, får vi se under rundvandringen. Att utbildningsplatsen är unik för de internationella gästerna, råder det inget tvivel om, då vi vandrar runt i gångarna och bland de gamla pjäserna.

Ingen mindre än självaste Linné, gestaltad av chefen för Linnés Råshult, Anton Härder, kommer även på besök och får berätta om sitt liv och sin gärning. Från växternas rike flyttas till den mer hårda historiska verkligheten, då Sixten Svensson guidar runt gästerna på en militärhistorisk vandring runt fortet.

Foto: Ingmar Elofsson

Ingmar Elofsson

Födelsedagar m.m.

Vi gratulerar

80 år !

Else Andersson	Jämjö	14/1
Kerstin Heller	Karlskrona	21/2

75 år

John-Erik Johnsson	Svängsta	23/2
Kjell Lodenius	Bergkvara	1/3
Håkan Elmquist	Älvsjö	6/3
Stefan Furenus	Nättraby	13/3
Gertrud Johannesson	Nättraby	16/3

70 år

Alf Sernhed	Jämjö	10/3
Göran Kockum	Karlskrona	26/3

65 år

Kajsa Larsson	Karlskrona	3/1
Leif Petersson	Malmö	8/1
Inger-Maj Gustafsson	Karlskrona	5/2
Jan Spjuth	Lyckeby	23/2
Sven-Eril Bengtson	Karlskrona	28/2
Rolf Philipsson	Nättraby	22/3

60 år

Gunnar Nyström	Karlskrona	11/1
Christina Alritzson	Karlskrona	10/2
Agneta Schertell	Rödeby	24/2

55 år

Peter Hydén	Karlshamn	27/1
Kristian Gruwberger	Karlskrona	3/2
Per Carlenhag	Lund	17/2

45 år

Anders Ljung	Landskrona	18/2
--------------	------------	------

40 år

Martin Anker	Hisingskärra	12/2
Niclas Zackrisson	Emmaboda	29/3

35 år

Fredrik Persson	Dalby	28/2
-----------------	-------	------

Nya medlemmar

Vi hälsar
Anders Eriksson V Nöbbele
välkommen i föreningen

Avlidna kamrater

Kristina Hammerskog	Gustavsberg	9/4 2008
Birger Ohlsson	Bjärnum	25/6 2008
Bo Larsson	Nynäshamn	6/10 2008
Sture Lindberg	Ramdala	10/11 2008
Rune Cannerström	Figeholm	16/11 2008

...och mesar viskar i tysta skogar...

Oktober gick frusen i dager från Vågen
och lövgrönskan lyste som blommande tegel.
Norden stod naken med vemod i hågen
i skenet från fullmånens glimmande spegel.

Bland Skorpionspindelns iskalla stjärnor
går solen med yrande nysnö på kragen.
Snart stiger Lucia ur mörkret med tärnor
och Skytten skall vakta till dopparedagen.

En stella excellerar mot occidenten
och körer av klockor gungar mot vimlen.
Allt folket vänder sig mot orienten
med hälsning till ljuset på midvinterhimlen.

Långt vida står stjärnorna i myriader
som lyktor längs snögatans ofantligheter
där Björnen, Orion et cetera har trader
mot rymder och tider i oändligheter

Gustav Karlsson Walles

Vi ser bland andra Gunnel och Eric Svensson, Sten Joelson, Ingrid och Arne Holgersson samt Gustav Karlsson

Kamratföreningens höstmöte

Rolf Philipsson

Birgit och Klas Freij

Foto: Olle Melin

*Elsa Säfström, Inger-Maj Gustafsson
och Lennart Lindqvist*